

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 (Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklici petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.)
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 3, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 3, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le poštovano in za dostavo frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelja Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

„Slovenčeva“ sramota.

Prejšnji voditelj SLS in glavni sotrudnik »Slovenca«, ki je imel pri glavnem organu svoje stranke odločilno besedo, je pred vso našo javnostjo priznal in ugotovil kruto odkritosrčno in neženirano, da je sprejel od šefa avstrijske vlade za svoj list kot »podporo« težke tisočake v takratni visoki, dobri valuti nemško-madžarskega carstva in kraljestva. In naš katoliški kolega iz Kopitarjeve ulice je na to težko, porazno odkritje iz svoje preteklosti odgovoril tako naivno, nedolžno, kakor se zagovarja nedolžna in naivna petošolska ljubez, v kateri ni niti sence greha, ampak sama božja rajskočista čednost. Gospod urednik tedanje dobe sam priznava, da je denar sicer sprejel, toda kajpada le pod pogojem, da to prav nič ne sme vplivati na smer pisave pobožnega »Slovenca« in drugič, da se denar porabi po večini za lačne želodčke naših študentov, kar se je baje tudi zgodilo. Honorar za glavnega sotrudnika pa je bil ipak vzet iz te podarjene Gautscheve »podpore«.

Ta »Slovenčev« zagovor, oziroma izgovor je v očeh vsakega razsodnega čitatelja vseskozi ničev in jalov.

Gospod urednik — zagovornik bi nam moral, če bi hotel to veliko sramoto, ta črni madež iz zgodovine svojega lista izbrisati tako, da ga sploh ne bi bilo, podati približno takole izjavo:

»Slovesno ugotavljam, da sem kot urednik »Slovenca«, ko mi je g. poslanec dr. Šusteršič prinesel Gautscheve tisočake kot »podporo« avstrijskega dispozičnega fonda za podkupljanje političnih listov, takoj hrzjavno najorgorčenejši protestiral pri baronu Gautschu, kako da se sploh drzne sumiti o politično čistem značaju mojega lista, ki ima le eno sveto nalogo, braniti brezobzirno pravice svete Cerkve in milega slovenskega naroda. Izjavljam, da sem pognal tudi odposlanca barona Gautscha z debelimi tisočaki vred čez prag našega uredništva s pozivom, da se naj še isti dan vrne na Dunaj in takoj izroči tisočake gospodu ministrskemu predsedniku, ki naj takoj črta iz zapisnika »podpiranih« listov čestito ime našega »Slovenca«, ki je in ostane nepodkupljiv.«

Tako pojasnilo bi držalo in spravilo v zasluženo sramoto edino le g. voditelja stranke, ki ni na svojo odgovornost takoj ogorčeno zavrnil Gautscheve ponudbe, ampak je vzel tisočake in z njimi spravil urednika v toliko zadrego, da so ga morali iz nje nevede izvleči siromašni naši dijaki, ko so otepali v svoji prirojeni skromnosti in revščini fižol in bob v Ljudski kuhinji.

Pojasnilo pa, ki ga je izročil kot zagovor g. prošt Kalan naši javnosti in ki je seveda popolnoma resnično, ne more »izbrisati« štita politične žurnalistične dostojnosti »Slovenčeve« črne madeža, da je urednik sprejel iz rok slovenskemu narodu tako sovražne avstrijske vlade denar, s katerim je bil plačan po njegovem lastnem priznanju vsaj glavni žurnalistični sotrudnik »Slovenca«.

To žalostno dejstvo pribijamo s trpkim občutkom sramote in moralne potrtosti, ki izvira iz fakta, da je imel prvi avstrijski minister Gautsch, o katerem se je trdilo, da je bil eden izmed nezakonskih potomcev cesarja Franca Jožefa I. v zapisniku »podkupljenih« političnih dnevnikov tudi ime »Slovenca«, ki je bil v zvezi vsemu glasilo naše ljudske stranke, zastopnice naših vrlih slovenskih kmetičev, ki se jim niti sanjalo ni, kako jih zastopa njihovo glavno glasilo pred svetom. Slovensko ime, ime našega naroda, je bilo na ta način grdo osramočeno po tistih ludeh in po tistem našem dnevniku, ki je tolikokrat patetično pozdarjal, da je edino pravo glasilo našega nepokvarjenega naroda!

Ko je potem »Slovenec« prinašal fulminantne članke o naših narodnih pravicah in o krivicah, ki jih je trpel naš narod pod nemškim jarmom: ko se je v parlamentu na Dunaju vzdignil klerikalni gromovnik in ostro napadal vladu in kritikoval krivični nemški režim, mu je stal nasproti gori na ministrski klopi kak baron Gautsch, ki se je prezirljivo smehljil in si v svojem nemškem srcu mislil: »Ach was, diese Bagage da unten kaufe ich um ein paar Tausend!« In mi nepoučeni naivneži smo se čudili, da je bila naša usoda v Avstriji taka, kakršna je bila, in nismo vedeli, da po vsem tem, kar sedaj prihaja na dan, drugačna biti ni mogla.

Naša javnost je vzela Šusteršičevo odkritje in Kalanov komentar brez posebnega razburjenja na znanje. In vendar je stvar izredno važna ter za karakteristiko notranje etične vrednosti takozvanega katoliškega tiska, ki se je pri nas vedno priporočalo celo v cerkvi in na katoliških shodih s strani najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov, dočim so se naši listi prepovedovali pod smrtnim grehom kot morali nevarni in škodljivi, posebno značilni. Zato smo mnenja, da je dr. Šusteršič z odkritjem te »Slovenčeve« sramote, ki je ne bo nikdar izbrisal, storil v prilog naši javni politični morali dobro delo, čeprav obtožuje s tem najbolj samega sebe.

»Slovenec« pa ima vzlic temu drzno čelo, da očita obema naprednim skupinam v Ljubljani, ki imata popolnoma isti program in ista načela o malone vseh glavnih vprašanjih kulturnega in tudi političnega življenja v naši državi, breznačelnost, ker sta sklenili v smislu in po odločni zahtevi skoro vseh svojih pristašev kompromis za bodoče skupščinske volitve.

»Slovenec«, kje so bila tvoja načela, ko si plačeval svojega sotrudnika z denarjem iz fonda avstrijskih mogočnikov, namenjenega podkupljivi častniškarski golazni?

Skrij se, ali pa pojdi v kloster. — Ofelija!

Program Narodno-napredne stranke.

IV. Prosveta, gospodarsko in socialno vprašanje.

Naslednja poglavja programa so posvečena prosveti ter gospodarskemu in socialnemu vprašanju.

NNS postavlja za temeljno načelo svobodo prepričanja, vsakdo naj je svobodno izraža in uveljavlja. Nikake sile v tem pogledu, ne pri tebi, ne — dosledno — pri tvojem političnem ali narodnem nasprotniku. Ako si drugega rodu nego jaz, izpovej to svobodno. Kakor zahtevam od inorodca, da spoštuje v meni moj nacionalni čut, isto pravo mu dajem tudi jaz. Ne bi užival mojega spoštovanja, ako bi meni na lubo, bodisi voljno, bodisi prisilno, hotel zatajiti svojo narodnost. Svoboda prepričanja v vsakem pogledu. Nobene podrejenosti kakim dogmam. Spoštujemo verstvo kot naraven činitelj v človeškem čustvovanju. Stojimo na stališču verske strpnosti in enakopravnosti verskih naziranj; smo pa zoper vsako srankarsko zlorabljanje verstva in cerkve.

V umski zmoglosti posameznika, v njega strokovni in moralni sposobnosti vidimo temelj in izhodišče vsakega zdravega napredka. Zato naj šola, ki bodi vseskozi državna institucija, izobraža državljana, da bo duševno in telesno pripravljen za praktično življenje, da bo svobodno po duhu in željan napredka. Vzgaja naj ga v demokratičnem duhu zdrave človečnosti, socialne odgovornosti in narodne zavednosti, ki naj v človeku rode čut socialne pravičnosti, ljubezen do dela in plemenito samozavest. Šoli ob strani stoji vseh nas dolžnost, da širimo

ljudsko izobrazbo in dvigamo njega moralne sposobnosti s pospeševanjem lepih umetnosti, z ustanavljanjem knjižnic, čitalnic, sokolskih, pevskih, glasbenih in drugih izobraževalnih društev, dalje s predavanji, razstavami. To je delo naše inteligence od dijaških let dalje.

Socialno vprašanje obravnava program v tesni zvezi z gospodarskim vprašanjem. V poglavjih, ki govorijo o kmetijstvu, obrtništvu, o trgovini in o delavstvu, so vpletene socialne misli. Te strani program ne samo, da ne zamenjamo, marveč jo najkrepkeje podčrtava. Poseben odsek razpravlja o socialni zakonodaji. Kakor vsi zakoni, naj se tudi ti dobro in temeljito pripravijo. Zakonov ni sklepati samo pri zeleni mizi. Treba je krepko poseči v življenje samo. Zakonski osnutki naj se predložijo vsem interesiranim krogom v svrhu izjave in sodelovanja. Le na ta način dobimo zakone, odgovarjajoče resničnim potrebam ljudstva. V tem pogledu se je doslej mnogo grešilo. Doživeli smo zakone, skovane med štirimi stenami učeniakovimi, pa so se iz'azali skoz in skoz za nepraktične. Večkrat se strela preko cilja. Angleške socialne zakonodaje, prilagojene ondodnim visokim kulturnim odnošajem, ne gre kratkoma ločiti prenesti v naše kmetijske razmere. Da so nam prezentirali tudi tehnično pogrešne zakone ali naredbe, tega si zaradi svojih sosedov niti ne upamo povedati na glas.

Naši nacionalni ekonomiji bodi temeljno načelo, da je vse gospodarstvo podretilo interesu celote (družbe). To je važno načelo, ker nam pove, da se

mora interes poedincev vedno umakniti koristim celote. Kdor vstopi v našo stranko, se mora tega zavedati. Zato daje program tolike važnosti zdravemu združništvu, ki je priporočla zlasti pri srednjem in majnem kmetijstvu ter pri obrti.

Narodno — napredna stranka stoji na stališču, da se more narodna celota uspešno razvijati le, če se enakomerno dvigajo vsi stanovi naroda in zlasti šibiki sloji. Narodu kot takemu so potrebni vsi stanovi in sloji. Stremimo za koncentracijo sil in njih izravnavanje v prid skupnemu smotru. Zategadelj smo proti vsaki politiki, po kateri naj živi en stan na stroške drugih stanov, zlasti pa tudi odklanjamo izigravanje enega stanu proti drugemu. Le demokratska politika, ki ima pred očmi vse stanovne in celote naroda, more preustrojiti državo ter dvigniti poedince. NNS hoče v gospodarskem in socialnem pogledu posredovati med obstoječimi stanovi in razredi na ublaženje interesnih nasprotstev — pa v smeri socialne pravičnosti. Smo proti razrednemu boju, nasprotno, je razvijati čut solidarnosti med razredi, ker je na njenem temelju edino mogoče osnovati trdno narodno in državno stavbo. Tej nalogi ne nasprotuje snovanje stanovskih strokovnih organizacij. Hočemo podpirati ustanovitve takih organizacij, ki so najuspešnejše sredstvo za okrepitev gospodarsko šibkega delavstva, obrtništva in kmetijstva.

Segalo bi preko okvira te razprave, ako bi podrobno navajali vse programatične določbe, ki jih gospodarska politika NNS pripisuje poedinim stanovom. Svobodna je sleherne reakcionarnosti in konservativnosti. V njih okviru je možno zdravo gospodarsko življenje i kmetu, i trgovcu i obrtniku, kakor tudi delavcu, duševnemu in ročnemu. Vsakemu svoje, brez pretiravanja, brez izkoriščanja — vse pa v korist oni celoti, ki je namenjeno delo Narodno-napredne stranke — narodu in njegovi organizaciji — državi.

ODNOŠAJI DO GRŠKE.

— Atene, 26. februarja. (Izv.) Posebna komisija v ministrstvu zunanjih zadev je izdelala načrt za obojestransko pogodbo glede svobodne cone v solunskem pristanišču. Načrt je predložen vladni v odobrenje. Kakor je izjavil predsednik te komisije, je grški predlog zelo povoljen za kraljevino SHS. Načrt pogodbe pride 28. t. m. v seji ministrskega sveta v razpravo.

A. E. W. Mason:

KLIC NA POMOČ. Roman.

»Dobro je vedeti, da ne more nihče prisluškovati,« je rekel.

Med tem se je bil Harry Wethermill vsedel na stol. Krinka, ki jo je nosil, je padla za trenutek raz njegovo obličje. Neizmerna bolest je bila začrtana v njegovem obrazu. Bil je to obraz moža, ki ga je bolest prevzela do viška.

Nasprotno je bil Hanaud izredno dobre volje. Najdba avtomobila ga je poživila. Vsedel se je k mizi.

»Povedati vam hočem, kaj smo zvedeli,« je dejal, »to je važno. Vsi trije — možak, ženska z rdečimi lasmi in gospodična Celija — vsi so se peljali včeraj zvečer v Ženovo. To je pa samo ena stvar, ki smo jo zvedeli.«

»Torej mislite še vedno na Ženovo?« je rekel Ricardo.

»Bolj kot sploh kdaj,« je odvrnil Hanaud. Obrnil se je na svojem stolu proti Wethermillu.

»O, ubogi moj prijatelj!« je dejal, ko je videl obup mladega moža.

Harry Wethermill se je nenadoma hitro dvignil, kakor bi hotel zamoriti ta občutek simpatije.

»Kaj morem storiti za vas?« je vprašal.

»Imate morda zemljevid?« je dejal Hanaud.

»Da,« je rekel Wethermill. »Tu ga imate,« in šel je k stranski mizi in ga položil pred Hanauda.

Hanaud je vzel iz žepa svinčnik. »Stopdeset kilometrov je bila približno razdalja, katero je prevozil avto. Merite to razdaljo in naši boste, da je Ženova ta kraj. To je izborna mesto za skrivališče. Razen tega se vrne voz v jutranjem mraku in se prikaže na opele. Zakaj se ne kaže tu? Odkod vodi cesta, ki prihaja okoli opele? Iz Ženeve! Ne skrbite, da je to Ženova, kajti policijski šef je moj prijatelj.«

»In kaj pa še vemo?« je vprašal Ricardo. »Sledeče,« je rekel Hanaud in nalašč prenehal. »Primejte stol k mizi, gospod Wethermill, in premislite, ali imam prav ali ne.« In počakal je, dokler Wethermill ni uhogal. Nato se je prijazno samemu sebi nasmejal.

»Ne morem si pomagati,« je rekel. »Tako red gledam dramatične efekte. In moram se pripraviti nanje, če vem, da bodo prišli. In povem vam, eden pride zdajle.«

Pomagal je svojima tovarišema s prstom. Ricardo je nemirno drsal po svojem stolu. Harry Wethermill je strmel Hanaudu v obraz, a bil je miren kot ves čas dolgega raziskovanja.

Hanaud je prižgal cigareto in počakal.

»Mislim sledeče: Mož, ki je vodil avto v Ženovo, ga je vodil tudi nazaj. — ker ga je mislil spet nazaj postaviti v garažo vile Rose.

»Za božjo voljo!« je zavpil Ricardo in se naslonil nazaj. Teorija, ki jo je Hanaud tako mirno izrekel, mu je zaprla sapo.

»Ali si je to upal?« je vprašal Harry Wethermill.

Hanaud se je naslonil naprej in udaril s prsti ob mizo, da okrepi svoj odgovor.

»Pri tem zločinu sta vseskozi vidni dve stvari — načrt in pogum, jasen načrt in izreden pogum. Ali si je to upal? Unal si je biti o jutranjem mraku v vili Rose. Zakaj pač se je bil vrnil, če ne zato, da postavi voz nazaj? Pomislite! Bencina je vzel iz sodov, katere bi Servettaz rahil čele čez štirinajst dni: in v tem času bi bil menda že pozabil, ali jih je sam rahil ali ne. Misli sem na to možnost, ko sem stavil Servettazu vprašanje o bencinu, ki ga komisar nikakor ni pojmlil. Morilec je zelo skrbno pazil na to, da tla voza niso bila blatna.

Kos obleke pa, ki je ostal med vrati, je bil odtrgan, ko je ženska nazadnje zapustila voz. sicer bi ga bili odstranili. Da je bil voz zunaj umazan, je bila postranska stvar, kajti Servettaz ga je zapustil umazanega.

Hanaud se je naslonil nazaj in točko za točko pravil, kaj se je godilo z vozom prejšnji dan.

»Možak je pustil vrtna vrata odprta; peljal je v Ženovo obe ženski, ki sta skrbno pazili, da niso niju čevlji pustili znakov na dnu. V Ženovi sta izstopili. Mož se je vrnil. Če bi mogel vrniti voz v garažo, bi skril s tem celo potovanje, ki ga je napravil s svojima dvema pri-

tateljicama. Nikomur ne bi bilo prišlo na misel, da je bil avto izven garaže. Na oglu ceste, ravno ko hoče zaviti proti vili, pa vidi stati stražnika pri vratih. Sedaj ve, da so že odkrili zločin. Odpelje se v največji hitrosti in hoče ven iz mesta. Kaj naj stori? Saj vodi avto, ki ga bo policija v eni ali dveh urah, če že ne sedaj, gotovo zasledovala. In vodi ga pri belem dnevu. Zginiti mora z njim, in sicer takoj, predno hodo na cesti ljudje, ki bi ga videli. Predstavljajte si njegove občutke! Bil je naravnost v pomilovanju vrednem položaju. Sedi v vozu, ki dokazuje, da je morilec, in ne ve, kam bi ga dejal. Pelje se skozi Aix. Zunaj mesta najde prazno vilo. Zapelje skozi vrtna vrata, odpre s silo vozarno in pusti avto tu. Sedaj pa pomislite. Zanj nima več smisla skrivati, da je zeinil v avtomobilu s svojima prijateljicama. Kajti umor so že odkrili in da je avtomobil zginit, tudi. Zato se ne vznemirja dalje radi te stvari. Zato tudi ne izbriše blatnih sledov čevljev pod svojim sedežem, kar bi bil drugače gotovo storil. To nima nobenega smisla več. Peš mora zginiti, predno ga kdo zapazi. To je edina njegova skrb. Tako je razloženo, zakaj se je voz tam nahajal. Bil je pogumen korak, odpeljati voz nazaj, — da, pogumen in brezmen korak. Če bi se bil posrečil, ne bi bili mogli ničesar vedeti o tem potovanju — prav ničesar. O, povem vam, to ni navaden zločin. Pametni ljudje so ga napravili — pametni in pogumni, da se jim moramo čuditi.«

Hanaud si je prižgal drugo cigareto.

Jubilej apostola slovanske misli.

(Jos. Holecček.)

Danes dne 27. februarja slavi 70 letnik svojega rojstva širni slovanski svet. Znamo, da je bil 27. februarja 1853 v Stožicah na južnem Češkem. Po končanih srednješkolskih študijah se je Holecček posvetil književnosti in žurnalistiki. Že kot mladenič je živo zanimala književnost južnih Slovanov, med njimi zlasti Srbov in Bolgarov. Prvi sad teh študij so bile »Junaške pesmi naroda bolgarskega«, ki jih je izdal l. 1874. Kot 21 leten mladenič, takrat je na Balkanu vse vrelo, zatirani Slovani so se povsod bunili proti turškemu gospodstvu in pripravljali se je rusko-turška vojska. Kot mlad mož se je Holecček napotil v Črnogorje ter tam z vso ljubeznijo proučeval kulturo, šege in navade tega junaka slovanskega plemena. Kot plod njegovih proučevanj je izšla knjiga »Za svobodo« v treh zvezkih. (1878, 1879, 1880.) Temu delu so sledile l. 1880 »Črnogorske povesti« v petih zvezkih in leta 1884 »Junaške slike črnogorske« v treh zvezkih. Pred to knjigo pa je napisal razpravo v dveh zvezkih »Črnogorja v miru«. Kasneje je z nova prepotoval Črnogorje ter se napotil tudi v Bosno in Hercegovino. Leta 1899 je napisal »Bosna in Hercegovina ob okupaciji«, isto leto pa je izdal tudi brošuro »Črnogorja koncem stoletja«. Nato je marljivo proučeval srbsko narodno poezijo. Leta 1909 je izdal prvi zvezek »Srpske narodne epike«, leta 1913 pa drugi zvezek. Tudi med vojno Holecček ni miroval. Posvetil se je študiju poezije bosnanskih muslimanov, ter leta 1917, in 1920. izdal knjigo »Narodna epika bosnanskih zohamedancev«. Toda Holecček ni posvečal samo pozornosti jugoslovanskemu problemu in jugoslovanskim književnostim, marveč se je živahno interesoval tudi za vsa druga pretača slovanske vprašanja. Kakor je prepotoval mladane vse balkanske pokrajine, tako se je napotil tudi na Slovaško in v Rusijo, da ob izviru študira ondotne razmere, prouči kulturno stanje in si ustvari lastno sodbo. L. 1880 je napisal brošuro »Podajmo roko Slovakom!« v kateri je sestavil program češkoslovanske vzajemnosti. Leta 1887. je izdal satiro »Obšed«, v kateri je z zgodičnim sarkazmom bičal avstrijski militarizem ter dal z njo podlago za razvoj antimilitarističnega gibanja na Češkem. Leta 1891 je izdal knjigo »Ruskočeške kapitule«, v kateri je zavračal med Čehi razširjene predsodke proti Rusom in pravoslavju in pokazal na temelju slovansko-filozofskih naukov Danilevskega pravi pomen in veličino Rusije in ruskega naroda. Temu delu je sledila l. 1896 knjiga »Potovanja v Rusijo«. V tej knjigi je podal Holecček svojim rojakom pravo sliko ruskega naroda ter jim v živih barvah očrtal pretečo nevarnost pangermanstva.

V zvezi s študijem ruske kulture in ruske književnosti se je Holecček zainteresiral za Fince in njihovo literaturo. Pogledal se je zlasti v finsko narodno pesništvo ter izdal prevod finskega narodnega eposa »Kalevala« in finske narodne lirike »Kanteletare«.

Glavni del svojih spisov je Holecček seveda posvetil svojemu češkemu narodu. Njegovo največje delo je roman »Naši«, ogromno delo v desetih zvezkih, v katerem pisatelj plastično opisuje življenje na češkem jugu, spretno risa posamezne osebe in podaja pester slike ondotnih šeg in navad. L. 1918, tik pred prevratom je izdal knjigo »Češko plemstvo«, ki je vzbudila v češki javnosti veliko pozornost in dala povod za zakon, s katerim so se v češkoslovaški republiki odpravila veleposestva.

Leta 1920. je izšla znamenita njegova knjiga »Narodna modrost«, v kateri govori o narodni modrosti finski, japonski, kitajski, indijski, o ruskem slovanski, o polškem mesijanizmu, o srbskem junatstvu in bolgarski megalomaniji. Od vseh teh sistemov zavrača poljsko in bolgarsko stališče kot napadno in egoistično, dočim presoja ostale sisteme bolj ugodno, najbolj pa mu ugaja rusko slovanskištvo in srbsko junatstvo. Te knjige je izšel šele prvi zvezek, ki je samo uvod in priprava k drugemu, v katerem bo pisatelj podal niz narodne modrosti češke.

Lani je Holecček presenetil vso češko javnost s svojim eposom »Sokolovič«. Predmet tega epa je srbski junak iz Hercegovine, ki so ga Turki kot dečka odvedli v Carigrad, kjer se je pomohamedanil ter kasneje v svojih moških letih postal veliki vezir Mehmed paša Sokolovič. S tem svojim delom je pisatelj hotel pokazati usodo vseh slovanskih izdajcev, ki iščejo v tujih službah osebne interese, hočejo svoj narod izročiti tujemu vplivu, a jih nato zadene zaslužena kazen. Epos »Sokolovič« je največje delo češke epične poezije tako glede svoje osebnosti, kakor glede svoje notranje vrednosti.

Iste ideje kakor pisatelj je Holecček zastopal tudi kot žurnalist. Ker se je zavedal, da lahko žurnalisti v prvi vrsti popularizirajo velike ideje, je deloval nato, da bi združil vse slovanske časnikarje v enotno močno falango, ki bi sistematično propagirala idejo slovanskega ljudstva. Zato je s svojim stanovskim tovarišem Kufnerjem sprožil misel, da bi se prirejal kongres slovanskih žurnalistov. Ta ideja je uspela. Prvi takšni kongres so se vršili na Češkem in vzbudili veliko zanimanje v vsej javnosti. Leta 1902. je to idejo zanesel Holecček tudi na slovanski jug, kjer žurnalisti doleteli še niso bili organizirani. To leto je bil kongres slovanskih žurnalistov v Ljubljani. Tu se je položil temelj za organizacijo slovanskih časnikarjev, kateri je na to sedita tudi organizacija hrvaških in srbskih žurnalistov.

Na kongresu leta 1906. v Opatovci se je Holecček posrečilo priteniti v ta krog tudi Poljake, in ustvariti »Ustredni Svaz slovanskih časnikarjev« — osrednjo zvezo slovanskih časnikarjev.

stopili tudi Bolgari. Vse svoje delo je nato Holecček usmeril na to, da bi k tej organizaciji pritegnil tudi Rusi. Ta načrt se mu je posrečil. Ko je leta 1908. ob priliki odkritja Trubarjevega spomenika priredil »Ustredni Svaz slovanskih novinarjev« svoj kongres v Ljubljani, se je Holecček izpolnil vroča želja, da vidi zbrane v svoji organizaciji zastopnike vseh slovanskih narodov. Na tem kongresu so bili namreč zastopani prvič tudi ruski žurnalisti in publicisti iz carstva. Ta kongres je v slovanski zgodovini znamenit zategadelj, ker se je na njem po velikem slovanskem kongresu istega leta v Pragi prvič razpravljalo z vso odkritostjo rusko-poljski spor in se je po burnih debatah prvič zgodilo, da se si navzoči zastopniki ruskega in poljskega naroda segli bratsko v roko in objubil, da hočejo z vsemi silami delovati na to, da se nesrečni rusko-poljski spor spravi s sveta. To je bilo v največje zadovoljenje Josipu Holecčku, ki je vse svoje življenje posvetil delu za slovansko vzajemnost, ko je videl, da se njegove ideje polagoma vendarle bližajo svojemu uresničenju.

Od tega leta naprej so bili na kongresih slovanskih žurnalistov zastopani redno vsi slovanski narodi. Vršili so se se trije kongresi: leta 1910. v Sofiji, leta 1911 v Beogradu in l. 1912 v Pragi, vsi pod egido apostola slovanske vzajemnosti Josipa Holecčka. Vsi ti kongresi so imeli velik pomen tako v stanovskem kakor predvsem v političnem in kulturnem oziru: popularizirali so slovansko idejo, širili so medsebojno spoznavanje med posameznimi slovanskimi narodi in znanje slovanskih jezikov. Svetovna vojna je s surovo silo razbila Holecčkovo organizacijo, plodove njegovega vstrajnega in požrtvovalnega dela. Od leta 1912 ni bilo nobenega kongresa več! Ko se danes pridružujemo številnim čestitkam velikega češkega pisatelja in enega prvih apostolov slovanske vzajemnosti, izrekamo ob njegovem jubileju samo to željo, da bi organizacija, ki jo je on poklical v življenje, zopet oživela. Naj bi se letos sestel znova velik kongres vseh slovanskih žurnalistov, to bo najlepše darilo prijatelju Holecčku ob njegovi sedemdesetletnici!

Holecčkova „Narodna modrost“ in nazori o Jugoslovenih.

II.

Slovanska zmes doslej ni razdeljena, niti pri nas Čehih, ki radi slišimo in si sami mislimo, da smo najizobraženejši in najnaprednejši slovanski narod in da imamo nalogo druge Slovane zorganizirati k skupnemu delu. V naših listih se po svetovni vojni pogosto pojavlja predlog — misel bi to komaj morili imenovati — da je treba ustvariti slovansko federacijo ali sploh neko nejasno državno enoto in na ta način razrešiti slovansko vprašanje. Toda za to bi šlo šele v drugi vrsti. Najprej moramo najti skupno slovansko dušo in ustvariti skupni pravni nazor, ako še ni ustvarjen; ako je že ustvarjen, ga moramo sprejeti brez obotavljanja in izgovorov, da se v njem združimo in ga poljublamo. Ako ga bomo širili med vsem slovanskim narodom, bomo s tem širili slovansko zavest. Druge slovanske zavednosti ni.

Slovanska zavednost je izražena z dvema besedama: vest in ljubezen.

Na Balkanu vidimo v manjšem obsegu isto zmešano vrenje slovanske misli. V imenu slovanske misli se nalaga Srbom, da naj ustvarijo balkansko federacijo, v kateri bi bilo prostora tudi za Bolgare. Bolgari so zdi tudi za balkansko federacijo. Mislijo, da bi v nji igrali glavno vlogo in da bi po drugi poti dosegli cilje, ki so si jih postavili pred vojno. Bolgari sploh igraje razrešujoče najtežje probleme. V septembru l. 1919 sta dve njihovi diviziji prešli na stran Francozov in vsi Bolgari, tudi oni, ki se še niso odtrgali od Nemcev, so bili prepričani, da so storili dovolj, da bi s tem odvrnili od sebe posledice iztečene vojne. V tem so se zmotili in motilo se tudi, ako upajo, da bodo kar tako sprejeti v balkansko zvezo in da bodo Srbe kakor prej pritiskali od vzhoda, dočim jim bodo Radičevci in Frankovci pomagali od druge strani. Vsled tega bi nastali še grši boj med balkanskimi Slovani nego so bili doslej.

»Glede Srbov sem že povedal, kaj morajo storiti, da bo svetovna vojna zanje pomenila začetek zreljšega in višjega razvoja. Našel sem pri njih ljubezen, toda vest si morajo očistiti, da bo določala ljubezen. Poslanik Ivan Hribar je spomnil l. 1919. vzpodbujal jugoslovansko mladino, ki študira v Pragi, k duševni koncentraciji in konsolidaciji z lepo primerom: narod jugoslovanski — SHS — ima tri glave srbsko, hrvaško in slovansko. Toda srce ima samo eno in to je srbsko. Hrvati in Slovenci so ga razumeli in so bili s Srbi ne le enega srca ampak tudi ene misli. Toda če se bodo hoteli k Jugoslovenom pridružiti tudi Bolgari, bodo morali storiti več nego sprejeti samo srbsko srce. Srbom je potreben pravni predor. Bolgari se morajo ukloniti popolnemu duševnemu prepovedu. Treba bo, da dobe celo vrsto brezobzirnih a ljubečih kritikov, kot je bil Aleks Konstantinov, ki bodo bolgarsko dušo rezanalizirali v prvine, ločili dobre in slabe, škodljive zavrgli in dobre skrbno gojili, da se na novo čim bolj razvijejo. To bo nov razvoj bolgarskega naroda, če Bog da, srečnejši in slavnejši, nego je bil doslej, ko so po osvoboditvi zagrešili nehvaležnost in izdajstvo nad Rusijo, ki jih je osvobodila in na tej poti niso mogli priti drugam, nego v ponižanje in propad. Ta neslavna doba ima dva stebra: Stefana Stambulova in Ferdinanda Koburga. Prvega ni več med živimi, drugi na naj iz tujine gleda, kako je propadlo njegovo delo in kako se bolgarski narod zbira v novi podobi, popolnoma drugačni, nego jo je hotel on imeti. Nedostatek idealizma in preveč praktičnega omejitvega razuma.

egoizem in nečimernost bodo ovirali to delo prepoveda. Ovire bodo tem težje, ker se bo inteligenca, ki sta jo vzgojila Stambulov in Koburg, na vse kriplice trudila, da bi ohranila svojo »državo«, svojo vladno nad narodom in mesta, ki jih je zasedla. Treba bo novih ljudi, da nastane novo življenje. Od kod naj pridejo ti ljudje razven iz naroda. Iz dosedanje inteligence je le peščica bolgarskih slavjanofilov sposobna, da bi začela pravni prepoved svojega naroda. Orgije, ki jih je v svetovni vojni uganjala stambulovski - koburška inteligenca z germanizmom, so razenale tudi to peščico poštenih ljudi. Ne preostaja torej nič drugega, kakor da se sedaj v Bolgariji poprime v besedi in delu narodnega prepoveda pravoslavna cerkev, katere avtoriteta v narodu ni podkopana, dasi je Ferdinand Koburg z vso silo na to deloval. Bolgarska duhovščina, posebno višja, je nasproti Stambulovu in Koburgu ohranila svoj pomen učiteljev krščanstva in čistih narodnjakov. Dolžnost je duhovščine je zdaj, da gre preko glav pokvarjene inteligence k bolgarskemu ljudstvu in ga začne učiti kristjanskim čednosti. Ako se ne bo zgodilo tako, ne pride do prepoveda in ho v pravem oziru z Bolgari še slabše nego sedaj.

»Ako primerjamo nemški napuh z bolgarskim, se nam nokaže ta-le razlika: Nemci, ki so bili vedno svobodni narod, dajejo tudi svojemu napuhu svobodno izraza, neprikrito in brez strahu: Bolgari pa so se v turški sužnjosti naučili prikritosti in s krinko prikričajo svoj napuh, kjer se jim zdi to koristno ali potrebno.«

»Na slovanskem shodu v Sofiji l. 1910 so Bolgari smatrali za koristno, da zopet enkrat zalgrajo slovanske strune. Glede tega, kakor so se vedli, govorili in delali, bi jim tudi najstrožji sodnik s slovanskega stališča ne mogel ničesar očitati. Toda tu moram pripomniti, da je dr. Radoslavov, ko sem na routu v imenu gostov izrazil svojo radost nad tem, da se je zunanja politika bolgarska prilagodila slovanskim idealom, nestrno odgovoril, da naj ne pozabim, da bodo v svoji zunanji in vsaki drugi politiki Bolgari sami odločili in da ne bodo nikoli dovolili, da bi o njih odločali tuji ideali in želje. Jaz sem takrat mislil, da je te besede na jezik položila samo ljubosumnost proti zunanjim vplivom na bolgarske zadeve, ko pa se je v svetovni vojni Radoslavov pokazal pomagača Nemcev in zakletega nasprotnika Rusov, sem spoznal, da smo bili na sofijskem kongresu vsi prevarani in da so vodilne glave bolgarske politike že takrat skrito delale za Nemčijo proti Rusiji, ki naj bi bila ohranila svoje zvanje do Bolgarov in jih podpirala v vojni s Turčijo, ki so jo Bolgari pripravljali. Ko pa se je l. 1913. bolgarska politika razkrinkala, se je presenečenim očem vsega sveta pokazala resnica, da je bil sofijski slovanski kongres le zavesa, za katero se je pripravljala pot nemškemu Drang nach Osten. V pravi hči pa so se pokazali Bolgari šele v svetovni vojni, ko so se smatrali skupno z Nemci in Turki za popolne zmagovalce in so mislili, da so Srbe pobili in da je Rusija uničena. Tu so pokazali, da so postali germanofili, takoj no osvoboditve.«

»Bolgarska duša je popolnoma različna od srbske duše. Bolgari sami se tega dobro zavedajo in njihovi listi so v svetovni vojni pogosto o tem pisali, seveda z namenom, da bi Srbe ponižali in sebe povzvišali. Bolgari dobro vedo in priznavajo, da je srbska duša ljubezen, toda kam jih je ljubezen privedla, ker je ni vo-

dil razum... (Ljubezen rodi junatstvo in požrtvovalnost, zato Srbu ni dala kri, da se ne bi vmešaval v stvari, do katerih jim na videz nič ni.) Bolgari so bili prepričani, da morajo te lastnosti Srbe uničiti. Njih mesto se izprazni in Bolgari morajo hitro zasediti prazno mesto in rešiti Balkan. V tem je zgodovinsko poslanstvo Bolgarov, da spodrinejo Srbe in jih na Balkanu nadomeste.

Sami o sebi pa so dajali Bolgari tako sprichevalo: oni so hladnega čustva, zato pa solidni in praktični, pri praktičnosti sedanje dobe imajo torej pred seboj veliko bodočnost. Radi so se primerjali Nemcem in so se imenovali balkanski Prusi. Prusom pripada vladna sveta. Bolgarom pa vladna nad Balkanom. Nemci so bili edini narod, ki so ga priznavali in jim je vzbujal respekt. To je bil edini narod, od katerega so se hoteli učiti, katerega so si vzeli za zgled in mu hoteli služiti. In hoteli so mu služiti ne kot mlajši starejšemu, ampak kot ponižni slugi. To je psihološko zanimivo razmerje, nad katerim se moramo zamisliti. Rusi, ki so jih osvobodili, jim niso imponirali. In tu je ključ k psihološki uganki: Človek ljubi in spoštuje onega, ki mu je po duševnih lastnostih podoben.«

»Bolgarski egoizem ima elementarno silo. Ako bi mogla biti v egoizmu ženialnost, bi moral vsakdo reči: Bolgari so ženialen narod. Egoizem je oče njihove megalomanije...

Kaj je to megalomanija? Bolgarska megalomanija nima enake v Evropi. To je lastnost, po kateri se odkljuje prvotni zauralski narodi in je skupna tudi Madžarom. Tudi Finci niso prosti megalomanije: ena njihova stranka je imela pred svetovno vojno program, da bo Rusija propadla in bo nastala Velika Finska, ki bo obsegala ves ruski sever s Finci, Lapenci, Samojeji, Votaki, Ostaki, Vogulci, Čeremisi. Mordvo in vse skoraj do srednje Volge... Štirje profesorji helsingiorske univerze so šli pod vodstvom izbornega filologa Jožefa Nikkole l. 1916 v Pešto in Sofijo, da bi študirali jezikovno sorodnost Madžarov in Bolgarov s Finci. Toda jezikovno so se Bolgari

popolnoma slavizirali. In tu je zanimivo eno dejstvo: prvotni hunski jezik Bolgarov je popolnoma izgini, toda hunska duša jim je ostala neizpremenjena, slovanskega se je ni prijeljo nič.

Megalomanija je napuh in napuh je grda in grešna lastnost, ki hodi pred padcem ne le pri posameznikih, ampak tudi pri narodih. Ošaben človek se čuti vzvišenega nad vse pravne in dostojne obveznosti. Dolžnosti, hvaležnosti ne pozna. Rusi so že v 60. in 70. letih preteklega stoletja vzdrževali na svojih šolah mnogo Bolgarov, da bi jim vzgojili inteligenco. Že takrat so mogli Rusi spoznati, da od Bolgarov ne bodo doživeli hvaležnosti. Bolgari so njih podporo sprejemali kot tribut, za katerega se ni treba zahvaliti in ga je vedno premalo... Turški Jarem so Bolgari prenašali mirno, vestno in udano: niso se upirali — tega so se naučili šele od Srbov — delali so, plačali in pridelali še zase. Nekaj so Bolgare naučili šele Srbi. V svetovni vojni, ko so bili Turki njih zavezniki, so Bolgari obžalovali, da so se dali zapeljati od Srbov in so dvignili meč proti svojim zaščitnikom Turkom, od katerih bi bili mirnim potom mogli doseči vse, kakor sinovi od očeta. Zato so Bolgari prekinjali slovansko misel, odrekli se skupnosti s Slovani in dokazali, da pravzaprav niso Slovani, ampak, da so le njih predniki nehoti sprejeli slovanski jezik za svoj. Zato so njih pesniki prekinjali Rusijo.«

To je nekaj odstavkov iz Holecčkove narodne modrosti. Poznal je dobro tudi nas, Slovence in Hrvate, toda o nas v tej knjigi malo govori. Vzel je za predmet samo pet glavnih predstavitev slovanskega plemena: Ruse, Poljake, Čehi, Srbe in Bolgare. Njegove misli segajo globoko v dušo teh narodov in hoče pokazati, kaj je v njih pristnega, pravega, resničnega, domačega in kaj je posiljenega, napačnega, narejenega, tujega. Po splošnih potezah, ki jih pisatelj podaja, ne bo težko spoznati tudi našo narodno modrost, da bomo vedeli, kaj sodi v slovanski dan in kaj v slovansko noč...

Pismo iz Prusije.

Halle a. d. Saale, 18. februarja 1923.

Za pust je plesal dolar svoj kani-balski ples. Privrte se je na 53.000 M. a nato, vrtoglav in nevajen te gorostane višine, pal zopet na 18.000 M. Z njim so zaplesale cene. Le da so one ostale na najvišji višini oziroma še vedno naraščajo. Tako stane ta teden: žemlja 100 M, jajce 400 M, liter mleka 600 M, pišund (to je pol kg) mesa 6000 do 7000 mark, pišund jabolč 200 do 300 M, obleka 200.000 do 400.000 M, blago meter 30.000 do 100.000 M, čevlji 50.000 do 100.000 M, premog 10 kg 14.000 M. Edino margarina se je pocenila za 3000 M v zadnjih dneh in stane danes 3000 do 3500 M pišund.

Vsi drugi so za pust mirovali, prazne in tihe so bile veselice dvorane, pijane maske niso kalile nočnega miru, kaj nad vso Prusijo je grozeče visela plesna prepoved pruske vlade, med tem ko so v sosednji Saški in Bavarski plesali v pozne noči...

Toda dnevne procesije gostilničarjev, plesnih podjetnikov in časopisov so končno omečile vladno, tako da je z današnjim dnevom zopet dovolila plesati. Tudi se danes pomakne kazalec policijske ure z enajste številke na polnočo v splošno zadovoljstvo točilcev in pivcev. Dovolj je žalovanja zbog ruhrskih bratov, zdaj plešejo in pijejo v njihov prid, kajti vsak ples se vrši pod črtico: »V prid ruhrskemu daru«.

»Ruhrski dar«, to je klic današnje Nemčije v pomoč ruhrskim bratom in vsak mu daruje svoj obol. Industrija in banka milijone, uradnik in obrtnik tisočake in stotake, kakor pač kdo more. Ruhrski bratje pa ne vzbujajo le sočutja v nezasedeni Nemčiji, temveč dajejo tudi že potuho različnim ljudem. Tako na primer se izgovarja marsikateri trgovec, da je izvozil svoje blago v zasedeno Porensko in Vestfalsko, med tem ko ga je hrani za dražje čase. Ker narašča beda bolj in bolj, upeljujejo oblasti takozvane prisilne darove. Tako na primer se pri vsakem litru mleka mestnih zadrž plača gotovo pribitek, ki se potem uporabi za brezplačno nabavo mleka ubožnim slojem. Ceno mleka in prisilni znesek določajo posamezne mestne oblasti in je v različnih mestih različen. Državni prisilni dar za zidanje novih stanovanj plačuje tudi vsak stanovalc že s svojo naiemščino: Na ta način si hočejo mesta in država v nujni vsakdanjih vprašanjih sama pomagati.

Pa tudi v zunanjih vprašanjih prihaša Nemčija bolj in bolj do spoznanja: »Pomagaj si sam!« Dokler si namreč sama ne pomaga do gotovega ugleda, toliko časa bodo tnjci indiferentno zrlji na njo. Kakor hitro pa postane zopet

potenca, s katero se izplača računati, se pojavijo tudi tuj kredit in tuja pomoč. In pomoči je treba Nemčiji, kajti izvojevati mora težak boj ne za nekdanji pruski »Siegfriedens«, temveč boj za goli obstanek in svobodo svojega dela. — B. K.

Nach dem Begräbnis.

Es starb der Mann, um den so Viele trauern,
Zur Zeit, wo sich das Leben wieder regt,
Wo unter Schnee geschreck und Regenschauern
Der Keime Kraft den Boden schon bewegt.

Den einst so oft sein Schimmelpaar getragen
Den Platz entlang zum alten Magistral,
Heut führt ihn jener schwarzbespannte Wagen
Von dort hinaus aufs Feld der Totensaar.

Die ungezählte, dichtgestaute Menge
Bestandt der Kränze Pracht und Überfluss,
Behorcht die süsse Trauer der Gesänge,
Der ersten Reden letzten Männergruss.

Und über allem liegt der Hauch der Schmerzen,
Der diesem Bild die selb'ne Weihe gibt,
Hier sagt die Stadt: »Er war in unsern Herzen«,
Hier sagt ein Volk: »Wir haben ihn geliebt.«

Mir aber hat die Seele von den Klagen
Um diesen Mann ein Zeichen zart befreit,
Zwei Kissen sah ich nach dem Sarge tragen,
Auf ihnen lagen Zeit und Ewigkeit.

Auf einem trag man, seines Königs Boten,
Ein hohes Ordenszeichen mit hinaus.
Das sagte: »Ehre sei dem grossen Toten!
Er sei geehrt bis übers Grab hinaus.«

Doch auf dem andern Kissen, dicht daneben,
Hab' uns Visoko ich den Strauss gesehen.
Die Himmelschlüssel glänzten: »Weiterleben!«
Die Palmenkätzchen sagten: »Auf-erstehn.«

Telefonska in brzojavna poročila

Sporazum z Italijo.

NAS KRALJ PODPISAL KONVENCIJE.

— Beograd, 27. februarja. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je minister zunanjih zadev dr. Ninčič poročal, da je Nj. Vel. kralj Aleksander I. podpisal santmargheritske konvencije, oziroma ratifikacijske listine. Iz Rima je prispel v Beograd poseben kurir našega poslanstva, poslanski sekretar Milan Stanković, ki je prinesel seboj ratifikacijske listine, že podpisane od italijanskega kralja. Kurir Stanković se je včeraj povrnil v Rim.

— Beograd, 27. februarja. (Izv.) Z ozirom na to, da so sedaj izvršene zadnje formalnosti glede sporazuma z Italijo, je pričakovati, da se prične z izpraznitvijo tretje dalmatinske cone dne 2. marca t. l.

Izpraznitev Sušaka.

— Zagreb, 26. februarja. (Izv.) Po poročilih iz Sušaka je naša delegacija v paritetni komisiji včeraj prispela na Reko in takoj odpotovala v Opatijo, kjer se sestane z italijansko delegacijo.

— Beograd, 27. februarja. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčič je brzojavno pozval člane naše delegacije v paritetni komisiji admirala Prica, prof. dr. Silovića in St. Rakića, da takoj odpotujejo iz Zagreba v Opatijo. Člani komisije so odpotovali včeraj iz Zagreba. Potujejo preko Postojne v Opatijo.

— Rim, 26. februarja. (Izv.) »Tribuna« javlja, da se v torek, 27. t. m. v palači Ghigghi sestane naš poslanik Antonijević z ministrom zunanjih zadev v svrhu izmenjave ratifikacijskih listin.

— Sušak, 26. februarja. (Izv.) Tekom jutrišnjega dne prispe na Sušak jugoslovensko uradništvo in orožništvo. Po zanesljivih informacijah ima se izvršiti evakuacija Sušaka v sredo jutri. Železniški promet z ostalim jugoslovanskim železniškim omrežjem se ima otvoriti v četrtek, 1. t. m.

— Sušak, 26. februarja. (Izv.) Prebivalstvo z veliko nestrpnostjo pričakuje trenutka, ko bo mesto Sušak izročeno Jugoslaviji. Pripravljajo se velike svečanosti.

Iz seje ministrskega sveta.

— Beograd, 27. februarja. (Izv.) Ministrski svet je včeraj dopoldne imel kratko, a zelo zanimivo sejo, ki je trajala od 11. do 13.30. Seji so prisostvovali skoraj vsi ministri. Ministrski svet je razpravljajal najaktuelnejša politična vprašanja, med drugimi tudi vprašanja upravnih sodišč. Minister pravde je ministrskemu svetu poročal o predlogih, ki se tičejo imenovanja predsednikov in sodnikov upravnih sodišč. Ministrski svet je sprejel predloge ministra pravde. Kot znano, je v zmislu zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih neobhodno potreba imenovati predsednike in sodnike teh sodišč za Beograd, Zagreb, Sarajevo, Dubrovnik, Skopje in Celje.

Po končani seji minister pravde ni hotel zastopnikom tiska imenovati kandidatov za predsedniška in sodniška mesta. Toliko je gotovo, da vprašanje predsednika in sodnikov pri upravnih sodiščih v Celju definitivno ni rešeno. Ministrskemu svetu je predložen tudi več predlogov, ki zahtevajo, da bodi Ljubljana sedež upravnega sodišča za Slovenijo. Ti predlogi niso bili vpoštevanji. Celje ostane sedež upravnega sodišča.

MINISTRSKI PREDSEDNIK PAŠIĆ PRIDE V LJUBLJANO.

— Beograd, 27. februarja. (Izv.) Po končani seji ministrskega sveta je bila kratka konferenca ministrov o volilni situaciji. Minister dr. Zupanič je poročal o položaju v Sloveniji. Mnogo se je govorilo o Ljubljani. Vodilni radikalni krogi so prepričani, da si priborijo v Sloveniji eden ali dva mandata. Konferenca ministrov je tudi naglasila, da je zelo priporočljivo, če pridejo voditelji radikalne stranke v Slovenijo na agitacijo. Sklenjeno je, da ministrski predsednik Nikola Pašić in ministri Ljuba Jovanović, Velizar Janković, dr. Stojadinović in dr. Niko Zupanič odpotujejo nekaj dni pred volitvami v Slovenijo v svrhu agitacije. Določeno je, da se priredi v Ljubljani dne 11. marca velik volilni shod radikalne stranke. Na tem shodu ima govoriti Nikola Pašić. Razmotrivano je bilo pa tudi vprašanje prireditve shodov na drugih važnih mestih Slovenije. Tako ima Pašić obiskati v spremstvu gori imenovanega ministrov mesti Kranj in Novomesto. Minister financ dr. Stojadinović pa ima odpotovati v Maribor in Prekmurje ter tam prirediti več shodov.

POTRES.

— Dunaj, 26. febr. Seizmografski aparat centralnega meteorološkega zavoda so zaznamovali 24. močan potres. Čezar ognjišče leži 8400 km od Dunaja. Ognjišče se nahaja bržkone v srednjemeriškem arhipelagu. Valovi so dosegli Dunaj ob 8. uri 46 min. 4 sek.

Politične vesti.

— Spor med socialnimi demokrati in komunisti.

V soboto so imeli v »Mestnem domu« zborovanje socialni demokrati in komunisti, da se posvetujejo o zakonu glede delavskih zaupnikov. Na sestanku sta govorila v imenu socialnih demokratov Svetek, ki je govoril docela stvarno, ne da bi prešel na politično polje. V imenu komunistov je govoril Marcel Žorž, ki je takoj jel govoriti o tretji internacionali in o raznih drugih političnih vprašanjih, kar je izzvalo ogorčen protest v vrstah socialnih demokratov. Med obema strujama je nastal nato hud prepir, ki bi se bil skoraj razvil v pretep, da niso nekateri treznejši možje pomirili razburjenih duhov. To so slabe avspicije za klerikalno-komunistično - socialno demokratsko koalicijo v občinskem svetu. Ako se niti komunisti in socialni demokrati med seboj ne razumejo, kako se bodo razumeli šele s klerikalci?

— O naprednem bloku. Z Dolenjskega smo dobili to-le pismo: »Nadvse nas je razveselila vest, da se je ustvarilo toliko zaželeni napredni blok, le škoda, da nista te koristi in potrebe uvideli NRS in SKS ter se pridružili prvima dvema. Čas je že, da preženemo iz Slovenije poguben klerikalizem in rešimo te nadloge naš narod. Napredno učiteljstvo je najhujše občutilo njegov bič, toda klonilo ni. Zato želimo naprednemu bloku ves uspeh v nadi, da se vse napredne stranke ob koncu koncev združijo v eno falango tako v mestih kakor po deželi proti klerikalcem«.

— Kralj Aleksander in dr. Selpel. Po poročilu beogradskih listov je Nj. Vel. kralj Aleksander I. pred odhodom avstrijske delegacije iz Beograda poklonil sliko z lastnoročnim podpisom zveznemu kancelarju dr. Seiplu in zunanjemu ministru dr. Grünbergerju.

— Pogreb dr. Grge Tuškana. Včeraj dopoldne so prepeličali zadnje zemeljske ostanke dr. Grge Tuškana iz Siska na pokopališče Mirogoj v Zagreb. V Sisku se je zbrala ogromna množica naroda, da se poslovijo poslednjikrat od velikega narodnega borca. Pevski društvi »Sloga« in »Danica« sta mu zapeli v poslednji pozdrav pretresljive žalostinke. Pogreba v Zagrebu so se udeležili predstavniki državnih uradov, zastopniki političnih in kulturnih društev in mnogoštevilno občinstvo. Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer je opravil cerkvene pogrebne svečanosti ob asistenci številne duhovščine in pel »requiem« v hrvaškem jeziku. Pogreba so se med drugimi udeležili pokrajinski namestnik Čimčič, župan inž. Heinzel, general Tučković, svetozar Pribečević, predsednik narodne skupščine dr. Edo Lukinič, dr. Lujo Vojnovič itd. Pogreb je bil veličasten. Na kolodvoru se je od pokojnika poslovil univerzitetni profesor Janeček, na grobu pa dr. Edo Lukinič. V imenu jug. akad. omladine se je poslovil od njega akademik Čedomil Plavšić.

— Novi češkoslov. finančni minister. Prezident republike Masaryk je izdal v soboto sledeči ukaz: Gospodu namestniku vlade, ministru Malipetru. »Na mesto umrlega dr. A. Rašina imenujem za finančnega ministra inženjera Bogdana Bečka«. Novi minister je bil rojen 14. aprila 1863. leta v Nevekloupu. Po končanih študijah na češki tehnični v Pragi, se je posvetil praktičnemu stavbenemu delu na Smichovu, kjer je s svojim bratom ustanovil remonirano tvrdko. Že od dilaških let se je z vso vno udeleževal javnega življenja posebno kot Sokol in v političnem življenju kot član narodne svobodnomiselnice stranke in sovražnik današnje vlade. Pozneje je stopil v narodno demokratsko stranko in je bil 1920. leta izvoljen za narodnega poslanca. Dosedaj je bil tudi predsednik obrtniške banke v Pragi. S pokojnim ministrom dr. Rašinom so ga vezale tesne osebnostne in politične vezi.

— Obletnica rdeče armade. Vsi sovjetski listi so pričeli članek Trockega o 5 obletnici rdeče armade in njenem pomenu. V prvih petih letih je sovjetska republika organizirala svojo vojsko. Sedaj pa je treba dosežene uspehe razširiti, seveda v kolikor je mogoče brez krvavih žrtv. V to svrhu je bila rdeča armada omejena na 600 tisoč mož, postala je takorekoč samo kader, če upoštevamo število prebivalstva in obseg mej ruske države. Govoreč o tehničnih vprašanjih, Trocki izjavja, da se skuša sedanja rdeča armada v protislovju s prejšnjo vojsko, ki se je opirala na inozemsko tehniko, postaviti na lastne noge in se hoče oborožiti z domačimi silami. V tem oziru je treba posvetiti vso pozornost posebno ruski avijaciji.

— Amnestiji je verjel. V Varšavo je dospel poročilo, da so boljševiki ustrelili znanega kijevskega pedagoga bivšega gimn. prof. A. Straškeviča. Straškevič je odpotoval lanske jeseni iz Beograda na Poljsko, boljševiška mislija v Varšavi pa mu je dala dovoljenje, da se sme vrniti v Kijev. Pri prehodu čez mejo je bil natančno preiskan, ker so našli pri njem nekaj pisem, ki jih je neseš s seboj prijateljem in znancom drugih emigrantov, so ga boljševiki aretirali in ustrelili.

Gospodarstvo.

— g. Novosadska blagovna borza 26. februarja. Novi Sad, 26. febr. Cene v dinarjih notrajo: Bačka pšenica 450—455, bački ječmen ponudba 312.50, bački oves 34% kase 290, nova bačka koruza 235, za april 260—262.50, parieteta. Senta 262.50 za april 280—285, beli bački fižol 412.50—420, pšenična moka »0« 662.50 »0« ponudba 662.50, »2« ponudba 637.50, »6« ponudba 525, »7« 455, »8« ponudba 275, otrobi 165. Tendence: stalna.

— g. Beogradska blagovna borza 26. februarja. Beograd 26. febr. Pšenica 75 kg 6% franko Beograd, prompt ponudba 450, pšenica 75 kg franko Beograd 6% ponudba 445, nova suha koruza, franko Kovin prompt iskanje 295, rešetani oves, franko Beograd prompt ponudba 310, rešetani oves Smederevo ali Jagodina ponudba 300, beli rešetani fižol ponudba 470, iskanje 450.

— g. Zagrebški kofonjalni in špecerijski trg. Zagreb 26. februarja. Promet za blago v preteklem tednu je bil radi pomanjkanja denarja zelo neugoden. V poslovanju vlada stagnacija, zlasti ker nabavljaliči z dežele radi visokega snega ne prihajajo v mesto. Burna hausse na svetovnem tržišču sladkorja se je ustavila in nastopila je mala reakcija osobito v Ameriki in Angliji. Čehi so ostali pri tej hausse popolnoma ravnodušni in so cene sladkorja polagoma zvišali. Češki sladkor je danes še vedno najcenejši. Sindikat domačih tvornic je v soboto zopet povzegal cene sladkorja za dinar in notira sedaj kristal Din. 22. sladkor v kockah Din. 24. Cene kavi so se tekom zadnjega tedna zopet povzdale, vendar ne odgovarjajo svetovni pariteti. Pričakuje se nadaljne dvigovanje cen kavi z ozirom na povišanje obrestnih mer v bankah.

— g. Znižanje izvozne carine na zaklano svinjsko meso. Beograd, 27. febr. (Izv.) Ekonomsko-finančni odbor ministrov je sprejel predlog, po katerem se znižuje izvozna carina na zaklano svinjsko meso od 400 na 350 dinarjev za 100 kg. Ta odredba stopi danes 27. t. m. v veljavo.

— g. Povišanje cen sladkorja. Beograd, 27. febr. (Izv.) Sindikat domačih sladkornih tovarov je sklenil povišati cene sladkorja. Glasom tega sklepa je določena cena kristalnemu sladkorju na 21.50 dinarjev in sladkorju v kockah na 23 dinarjev. Te cene veljajo en gros.

— g. Prodaja železne strugovine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 16. marca t. l. ob 11. uri dopoldne dražba 25—30 ton strugovine od železa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava mila. Pri Oddeljenju za mornarico v Zemunu se vrši dne 16. marca t. l. ob 11. uri dopoldne druga oteralna licitacija glede dobave 10.000 kg pralnega mila. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava bencina. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 17. marca t. l. ob 11. uri dopoldne oteralna licitacija glede dobave 100.000 kg bencina. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava opreme za razne delavnice. Pri Oddeljenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 17. marca t. l. druga oteralna licitacija glede dobave opreme za motorno - melanično delavnico, za mizarško delavnico in za kovačnico. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava desk in gradbenega lesa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 13. marca t. l. pismena oteralna licitacija glede dobave raznih desk in gradbenega lesa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava čevljev. V pisarni uprave Zavoda za izradu vojne odeje 1 v Beogradu (Donji Grad) se bo vršila dne 18. marca t. l. ob 11. uri dopoldne oteralna licitacija glede dobave 25.000 parov vojaških čevljev. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Kvaliteta češkega blaga konkurira s celim svetom. Nakup istega je kljub valutni razliki še vedno cenejši kot iz drugih držav. Obiščite vsled tega VI. Mednarodni vzorčni velesejem v Pragi od 11. do 18. marca t. l. ter se poslužite ugodnosti, katere se vam nudijo t. j. 30% popust na železnih, 75% pri vizumih, preskrba stanovanj itd. Informacije in legitimacije za poset daje Českoslovaški konzulat in velesejski zastopnik Aloma Company, anončna in reklamna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3.

— g. Vinski trg na Češkem. Razmere na vinskem trgu so v celoti neizpremenjene, izvzemši malo bolj živahno trgovino. Cene vina so se radi malega uvoza iz inozemstva ustavile in ni nobenega upanja, da bi padle. V preteklem letu je znašal celokupni uvoz vina iz inozemstva samo 60.000 hl, po pogodbah, ki so bile sklenjene s posameznimi državami, pa je bilo mogoče uvažati skoraj desetkrat toliko. V zadnjem času je prispelo nekaj večjih partij dalmatinskega vina. Vinska trgovina na Češkem trpi škodo radi tega, ker so nekatere tvrdke na Slovaškem v slabem stanju ali pa so sploh prenehale delovati. Povpraševanje po starem vinu je večje nego po novem, ki ga je malo v zalogi. Cene so ostale neizpremenjene in znašajo za novo vino 3—5 Kč za liter.

— g. Vzorčni sejm v San Sebastianu v Španiji se vrši drugo polovico meseca junija 1923.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.

Torek 27. febr.: Madame Butterfly. Gostuje ge. Ade Poljakove. Red D.
Sreda 28. febr.: Gorenjski slavček. Vprid Udrženju gledaliških igralcev. Izven.
Četrtek 1. marca: Vrag in Katra. Red E.
Petek 2. marca: Rigoletto. Red C.
Sobota 3. marca: Nižava. Red B.
Nedelja 4. marca: Tosca. Izven.
Ponedeljek 5. marca: Zaprtlo.

DRAMA.

Torek 27. febr.: Zaprtlo.
Sreda 28. febr.: Idijot. Red C.
Četrtek 1. marca: Za pravdo in srce. R. D.
Petek 2. marca: Madame sans Gene. R. B.
Sobota 3. marca: Voljček. — Delavska.

— »Gorenjski slavček«. V sredo dne 28. tm. se vprizori v operi priljubljena izvorna slovenska opera »Gorenjski slavček« v prid Udrženju gledaliških igralcev. Ker je zanimanje za to domačo opero še veliko, opozarjamo slavno občinstvo, da si preiskrbi pravočasno vstopnice. Udrženje gled. igralcev.

— Današnje gostovanje gospe Ade Poljakove. Svetovno znamenita pevka gospa Ada Poljakova gostuje danes v tukajšnjem opernem gledališču v naslovni vlogi Puccinijeve opere »Madame Butterfly«. Pri tej predstavi poleg vlog konzula Sharpessa gospod Balaban, Red D.

— Vsem ljubiteljem gledaliških umetnikov. »Gledališki list« bo od sedaj redno prinašal kot prilogo na umetniški papir zadnje in najboljše slike naših priljubljenih dramskih in opernih članov. Ker bo naklada teh slik omejena, opozarjamo vse, da si pravočasno preskrbe vsak teden gledališki list. Prva priloga je slika našega priljubljenega pevca Julija Betetta.

— Narodno gledališče v Mariboru. Po dolgih letih se je v mariborskem gledališču zopet uprizorila znana opereta »Dreimäderlhaus«. toda to pot prvič v slovenski prestavi »Pri treh mladenkah«. Opereta je privabila polno občinstva, ne samo slovenskega, nego tudi mnogo nemškega. V glavni vlogi Schuberta je nastopil g. Arhipov, ki si je tako pri premijeri kakor pri reprizi pridobil prav vse simpatije, v kolikor jih po neizčrpnosti dosedanjih vlog že ni imel. Izmed treh mladenk (Kogoleva, Čopčeva, Mitrovičeva) je posebno Mitrovičeva zela živahno priznanje. Glasbo je dirigiral g. Vogrič z najboljšim uspehom.

— Bolgarski narod za svoje gledališče. Kakor je znano, je pred kratkim porgorelo bolgarsko narodno gledališče v Sofiji. Od tistega časa po celi državi prihajajo koncerte, predstave in različne druge zabave, kjer zbirajo prispevke za novo gledališče. Upravni svet narodne banke je daroval v ta namen 2 milijona lei, direktor francoskega instituta v Sofiji pa 1000 lei v imenu instituta, in 500 lei v svojem imenu. Trgovski in industrijski krogi, javne in zasebne korporacije, šole, kavarne in zasebniki vsi polagajo na oltar narodne umetnosti večje in manjše vsote, da bi čim prej zgradili novo gledališče. Kako težka izguba je zadela bolgarski narod in kako zna on ceniti svojo kulturo, dokazuje tale slučaj: pred kratkim je prišel v umetniški dom fantek Denko Božanov, ki je prinesel za fond bolgarskega narodnega gledališča 700 lei. Zbral jih iz lastnega nabiga. Hodil je od hiše do hiše in govoril: mili stariji prijatelji in znanci! Večkrat sem hodil s svojimi stariji v narodno gledališče in zelo sem bil žalosten, ko sem zvedel, da je to lepo bolgarsko gledališče pogoltnil plamen. Hudo mi je bilo in začel sem zbirati darove, da ga zopet zgradimo. Prihranjenih imam 50 lei, ki jih darujem, darujte tudi vi nekaj.

Glasbeni vestnik

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes, v sredo dne 28. t. m. in v petek skupna pevška vaja za pokrajinske zlate. — Odbor.

— Koncert Sowlski - Kramer, ki se vrši v petek, dne 2. marca t. l. točno ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Naš operni tenorist Marcel Sowlski, privedi ta dan v družbi z go. Hildo Kramer, bivšo članico ljudske opere na Dunaju koncert, kolega spored smo pridobili včeraj, in ki obsega več opernih arij in celo vrsto pesmi na 1 glas s spremljevanjem klavirja. Gospa Kramerjeva ima izvrstno šolan sopran, ki je posebno v srednjih legah zelo močan, tako da jo usposoblja tudi za največje dramatične partije. Gospod Sowlski pa se v tem koncertu v prvi vrsti posveti pesmi, ter zapoje več slovenskih samospisov, tako Adamiča, Lajovicja in Michla ter par biserov iz svetovne glasbene literature. Občinstvo opozarjamo na ta koncert, sedeži po običajnih cenah, so v predprodaji v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

Juljska krajina.

— Dva aretirana učitelja. Kraška učitelj Alojzij Hreščak in Josip Pahor sta bila aretirana že skoraj pred dvema mesecema. Sedaj pa poroča »Piccolo della Sera« znova o aretaciji teh dveh učiteljev in pripoveduje, da so pri preiskavi na njunih stanovanjih zaplenili pisma in knjižice, namenjene irendentistični propagandi med juljskimi Slovenci. Ti spisi so predloženi sodniji. »Piccolo« menda nalašč še enkrat poroča, že znane stvari, samo da se vrši novo hujskanje proti nesrečnemu slovenskemu ljudstvu in zlasti proti učiteljem, katere bi italijanski nacionalisti tako radi odpravili, da bi tem preje prišlo slovenske šole popolnoma v tuje roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1923.

— Ali je to pošteno? »Nova Pravda«, glasilo narodnosocialistične stranke, je dne 24. t. m. objavila notico, ki ji je dala naslov »Tragična usoda novoustanovljene narodnoprredne stranke«. V tej notici izjavlja med drugim: »Slovenske politične stranke, zlasti meščanske, imajo dokaj pestro zgodovino. Da bi pa katera stranka umrla takoj po rojstvu, se še menda ni pripetilo. To je bilo pridržano pred enim tednom ustanovitvi narodnoprredni stranki. Slovenski Narod in »Jutro« sta poročala, da se je posrečil med »starini« in »mladini« sporazum ter da bosta pri volitvah obe stranki nastopili skupno. Ločeni bratje so se že zopet združili. S tem pa je postala odveč tudi narodnoprredna stranka... Bili smo mnenja, da bo zbrala narodnoprredna stranka pod svojim okriljem vse pošteno misleče liberalno meščanstvo in si s časom priborila trdno pozicijo, zgrajeno na delu in solidnosti, pa smo se varali... »Starini« so se pripravljali na polet, toda dalje kakor do priprave ni prišlo, padli so nazaj v demokratsko močvirje in s tem zvezali svojo usodo z usodo demokratske stranke. Slovensko liberalno meščanstvo pa je dokazalo, da je nezrelo, da bi prevzelo kdaj vodstvo naroda. In nam je to prav.« — Nečemo odgovarjati na to notico tako, kakor bi zaslužila, ugotavljamo samo tole: narodnoprredna stranka je ustanovljena in živi, ne da bi »padla« nazaj v demokratsko močvirje. Njeno vodstvo je bilo načeloma za to, da bi se ohranila koalicija iz običajskih volitev, toda narodnosocialistična stranka je to odklonila. Ker pa je bilo po rezultatih zadnjih običajskih volitev razvidno, da dobe skupščinski mandat ljubljanski v roke komunisti, oziroma klerikalci, ako gredo napredne stranke ločene v volilno borbo, je načelstvo narodnoprredne stranke v zadnjem hipu vzelo v roke inicijativo, da se združijo vse obstoječe napredne stranke, to je narodnoprredna, demokratska, narodnosocialistična, samostojna kmetijska in narodno radikalna stranka v trden blok, da s tem preprečijo, da bi Ljubljano zastopal v parlamentu komunist ali klerikalec. V to svrhu je sklicala dne 17. t. m. konferenco zastopnikov vseh teh strank na mestni magistrat. Še preje pa je znova ponovila narodnim socializmom volilno kooperacijo, ki so jo le-ti drugič odklonili. Na konferenci na magistratu so zastopniki narodnosocialistične stranke kot prvi podali izjavo, da hočejo načeloma samostojno nastopiti pri volitvah v Ljubljani in da zategadelj ne morejo vstopiti v noben napredni blok. Da bi ne prišli v skušnjavo, da bi se spustili v kakšno pogajanje, so takoj po podani izjavi zapustili konferenco. — Iz tega je razvidno, da narodni socializmi nimajo prav nobene pravice narodnoprredni stranki očiti, da jih je »varala«, nasprotno bi lahko mi to očitali narodnosocialistični stranki, češar pa nečemo storiti, ker nečemo biti ne zlobni, ne nelojalni. Ker so narodni socializmi vsako kooperacijo odklonili, je narodni napredni stranki, ako je hotela ostati zvesta svojemu narodu, in napredni programu in ako je hotela obvarovati Ljubljano, da bi jo zastopal v narodni skupščini komunist ali klerikalec, samo ena pot, t. j. pot sporazuma z demokrati, s čemer pa ni rečeno, kar tudi »Nova Pravda« dobro ve, da se je s tem sporazumom ad hoc odpovedala svojemu samostojnemu političnemu življenju.

— Kraljica Marija in naša književnost. Iz Beograda javljajo, da je vseučiliški profesor dr. Bogdan Popović pozvan, da predava kraljici Mariji zgodovino in književnost vseh treh plemen in do jo podučuje v srbohrvaščini. Vseučiliški profesor dr. Tihomir Glogović pa predava kraljici zgodovino, geografijo in etnografijo naše države.

— Krasne bakroreze slike pok. dr. Ivana Tavčarja, ki jih je izdelal prof. Fran Kopač v Kranju, ima v zalogi Narodna knjižarna. Pokojnikove čestilice opozarjamo na to lepo uspešno sliko.

— Zafno sejo sta imela odbora obeh št. peterskih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 23. t. m. povodom smrti velikega sina slovenskega naroda dr. Tavčarja. Določeno je bilo posebno odpovedništvo, ki sporoči osebno žalujouči rodbini iskreno sožalje. Sklenilo se je nadalje, da se odborniki in odbornice z vso vnemo posveto zbiranju dr. Tavčarjevega sklada v korist družbe sv. Cirila in Metoda v smislu poziva, ki ga je izdal osrednji odbor na narod. Če pomislimo, da sta imenovani podružnici zbrali leta 1921 ob 70letnici rajnega dr. Tavčarja 250 kamnov, zato upamo, da bo tudi uspeh te akcije ugoden.

— Zdravniški vest. Asistent dermatološkega oddelka splošne bolnice v Ljubljani dr. Fran Virant je podal ostavko.

— Nemška pesem v spomin dr. Tavčarja. Na drugem mestu priobčujemo nežno pesem v spomin dr. Tavčarja v nemškem jeziku. Priobčujemo jo v originalu, ker bi v prevodu izgubila vso nežnost in lepoto. Pesem je izpod peresa neke nemške dame, ki jo je nam sama prinesla v redakcijo, in je dokaz, kako je bil spoštovan pokojnik in cenjen tudi med Nemci.

— Sezonske čakalke na namestništvo. Prosijo nas za objavo, da v mesecu marcu ne bo več čakank na namestništvo. Zadržani je bila torej dne 15. t. m. — Na eni čakank je pozabila neka dama svoj lorgnon, na kar naj bo s tem opozorjena.

— Proti podržavljenju Južne železnice. V nedeljo dopoldne se je v Oštrovi dvorani v Mariboru vršil javen shod juž. železničarjev, ki so odločno protestirali proti podržavljenju juž. železnice, ker so prepričani, da bi se jim pod drž. upravo godilo še mnogo slabše, kakor sedaj pod privatno.

— Iz sodne službe. Imenovani so: Za deželno sodnega svetnika pri okrožnem sodišču v Novem mestu namestnik državne pravdnika Gustav Barle v Novem mestu; za okrajnega sodnika pri deželnem sodišču v Ljubljani okrajni sodnik in sodni predstojnik dr. France Zenko na Brdu; za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika na Brdu sodnik Alojzij Debeljak v Kamniku; za sodnike na določenih službenih mestih: sodni pristav dr. Hedvik Jelušič v Ogulinu za Maribor, sodnik v okrožju višjega deželnega sodišča ljubljanskega Rajko Lederhaus in dr. Stanko Žitko za deželno sodišče v Ljubljani dr. Ernest Rosina za Dolno Lendavo, Josip Rus za Gor. Radgono, Mirko Detiček in Josip Kolšek za Brezice, dr. Ivan Petsche za Črnomelj. — Premišljeni so: sodniki Ivan Trnkavc iz Brežic v Maribor, dr. Janko Košan iz Ptuj v Celje, Artur Mrevlje iz Kozlega v Ptuj in Stanko Bregar iz Ribnice na Vrhniko.

— Iz polične službe. Premišljeni so: Okrajni glavar dr. Ivan Lininger od okrajnega glavarstva v Radovljici k okr. glavarstvu v Ljubljani; okrajni glavar dr. Bronislav Pišer od okrajnega glavarstva v Ljubljani k pokrajinski upravi, oddelku za notranje zadeve; okrajni komisar dr. Lovro Hacin od okrajnega glavarstva v Celju k okrajnemu glavarstvu v Radovljici; provizorni vladni koncipist Egon Bayr od pokrajinske uprave, oddelka za notranje zadeve, k okrajnemu glavarstvu v Ptuj.

— Iz polične službe. Premišljeni sta iz službenih ozirov: provizorni polični komisar dr. Voltež Strnad od poličnega komisarata v Mariboru k okrajnemu glavarstvu v Murski Soboti in višji polični komisar Gustav Piš od okrajnega glavarstva v Murski Soboti k poličnemu komisaratu v Mariboru.

— Poroka. V ponedeljek 27. t. m. se je poročil g. Fran Skaza, uradnik ljubljanske kreditne banke v Mariboru, z gđ. Marjo Vertnikovo iz znane ugledne rodbine Vertnikove v Mariboru. Bilo srečno!

— Smrtina kosa. Včeraj je umrl gosp. Ivan Jeras, strojevodja v pok. Pokojnik je bil odločen narodni in napredni, ki je tudi vso dečo vrgel v tem duhu. Pogreb bo v sredo ob 16. na pokopališču k Sv. Križu. — V St. Jerneju na Dolenjskem je v ponedeljek umrl g. Fran Bučar, posestnik v St. Jerneju. Pokojnik je bil ugleden gospodar, ki je živel v vsej okolici. Pogreb bo v sredo 28. tm. ob 8. uri zjutraj. V Zagorju je 26. tm. umrl orožniški kapetan g. Fran Kotlišek, v nalenšči moški dobil 34 let. Pokojnik je bil odlični častnik in dober Slovenec. Pogreb bo 28. tm. ob 16. uri popoldne v Zagorju. Blag jim spomin!

— Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in za meščanske šole se prične na državnem meščanskem učiteljskem v Ljubljani dne 27. aprila 1923. ob 8. zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za priupit k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po šolskem vodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 18. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščten, se bo pravočasno obvestil. Posebna vabila k izpitom se ne bodo pošiljala. Izpraševalna komisija za obče ljudske in meščanske šole v Ljubljani.

— Vsem zdravnikom! Slov. zdrav. društvo naznanja, da preneha s 1. marcem 1923 pogodba s sindikatom osiguravajočih društev. Vršila so se ponovno pogajanja med zastopniki Slov. zdrav. društva v imenu Jugoslov. lekarskega društva in delegati sindikata osiguravajočih društev, ki pa niso vedla do nikakega zaključka. Slov. zdrav. društvo prosi vse g. kolege, da do nadaljnjega obvestila odklonijo vsako preiskavo in svrhu zavarovanja. Odbor.

— Dr. Seipel na poti skozi Zagreb. Na poti iz Beograda na Dunaj je došel kancelar dr. Seipel v nedeljo ob 7. uri 20 minut v Zagreb s celokupnim svojim spremstvom. Na kolodvoru so ga pozdravili policijski četi Urbani, vladni tajnik Arantizky, postaje načelnik Vukovac in drugi. V dvorani čakalnici je bil prirejen za delegacijo zakussek, kakor si je celokupna delegacija v spremstvu vladnih tajnikov v avtomobilih ogledala mesto in okolico. Dr. Seipel je obiskal mestni muzej, univerzitetno knjižnico, etnografski muzej in si tudi ogledal veliko trgovico Arko v Vlaki ulici, ki izdeluje spirit, kvas, likerje itd. Gospod Seipel je izjavil, da ni pričakoval, da vidi pri nas tako moderno urejeno trgovico za izdelke. Ob 11. se je delegacija odpeljala na Dunaj.

— Sprememba posesti. Tovarna mila na Spodnji Hudinji pri Celju, dozdaj lasti Kosta Kuhna v Celju je, kakor žučemo, prešla v slovenske roke. Kupil jo je industrijec g. J. Čater na Sp. Hudinji.

— Zahvala. Vsem onim dobrim dušam, ki so počastile spomin na blagopokojnega dr. Iv. Tavčarja s prispevki za ruske akademike in s tem pomagale ustanovitvi njih menzo, se najtopleje zahvaljuje Komitè za oskrbo ruskih dijakov.

— Celjska policija je aretirala 25. februarja nekoga Antona Beranica iz Cirkovca pri Pragerskem. Razpečaval je tisočlirske bankovce, ki so bili ponarjeni. Pri njem so našli še tri.

— Celjska porota. Za prvo porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celju so do sedaj razpisani ti-le porotni slučaji: 5. marca Karol Bevc, umor. 6. marca Ivan Suhadolcan in Matija Lapornik, uboj. 7. marca Janez Vizjak, umor. Janez Pilihi, umor. 8. marca Valentin Herci, uboj. Martin Petan, uboj.

— Utočil je v potoku Mestinja Jože Kužnar, cerkovnik in posestnik pri Sv. Urbanu na Stajerskem. Šel je čez brv, pritemu mu je spodrsnilo in padel je v potok. Star je bil 72let.

— Okradena poštarica. Kakor smo že poročali, je bila 30. oktobra prejet leta Danica Zmrzlikar, poštarica na Ptujski gori okradena za 6.888 dinarjev. Te tatvine je bila takoj osumljena ga. Berzilijeva. Ta je tudi sedela v ponedeljek 26. febr. pri okrožnem sodišču v Mariboru na obtožni klopi. Izgovarjala se je, da ni vzela nikakršnega denarja. Orožniki pa so našli blizu Berzilijevega stanovanja denar v papirju zaviti in z nitjo zavezan pod kamnom in kolmi skrit. Zato so prileli Rusa Zlatarova in kmalu potem tudi go. Berzilijevo, ter so ju zaprli. Sodišče se ni moglo prepričati o krivdi osumljenke in zato je bila tudi ga. Berzili oprostena.

— Samomor. Žena gostilničarja in sprevoznika drž. žel. Ambrožica v Zg. Šiški je spila v soboto popoldne četrt litra lizola ter neznano kam odšla. Domači so jo dolgo časa iskali in jo res našli zaklenjeno v stranišču že v nezavestnem stanju. Poklicani zdravnik je mogel ugotoviti samo smrt. — Vzrok samomora je baje neozdravljiva bolezen.

— Pozor trgovci! Te dni bosta izšla v Trgovskem listu članka »O ugodnostnem obdobju izkupila za posekan les« in pa »O prizivih proti odmeri občne pridobnine za leto 1922/23«. Gremij trgovcev opozarja vse svoje člane in pa trgovce v Sloveniji na ta dva članka. Načelnik.

— V počastje spomina pok. dr. Ivana Tavčarja je daroval g. Anton Slatnar, Kamnik, podružnici Jugoslovanske Matice v Kamniku znesek Din. 100. G. Matej in Jerica Hubad pa 100 Din za Jug. Matico v Ljubljani.

— Kino Tivoli. Danes in jutri 11. del glasovitega filma »Hilene sveta«. V četrtek 1. marca največji film te sezone »Dr. Mabuse, igrač«.

— Čevlje kupite od domačih tovarov. Trgovci Peter Kozina & Ko. z znakom »Peko«, ker so isti priznani na boljši in načelno. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Brez 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Turistika in sport.

O SMUČARSKI TEKMI ZA PRVENSTVO JUGOSLAVIJE.

K naši včerajšnji notici pripominjamo še sledeče: Kratek čas za predpriprave, skrajno neugodne snežne razmere in tehnični nedostatki pri ureditvi proge in kontrolnih postah so povzročili povsem neregularni potek tekme, ki se je razvila v pravcati tek na smučeh po blatu in brozgi. Pri tem ni prišla tehnična izurjenost v smučanju sploh do veljave, odločila je le vztrajnost v teku. V bodoče bo treba posvetiti večjo pozornost brezhibni organizaciji tekme same, zlasti pa natančnemu merjenju časa, sicer bodo mučni spori vedno na dnevnem redu. Proti vrstnemu redu v prvenstvu je vložen protest. Dalle so se vrinile v včerajšnjo notico nekatere napake. Med damami je bila druga Vučina Vida (LSK.) in tretja Mira Wider.

— Sportni klub »Ilirija« priredi v četrtek 1. marca v veliki dvorani hotela Tivoli družabni večer s sledečim sporedom: 1.) Komitène točke; 2.) Prvo vrsten čarovnik; 3.) Pevski zbori. Med točkami svira godba dravske divizije. Začetek ob 8. uri, konec ob 1. uri. Vabljeni so člani vseh sportnih klubov in prijatelji sporta.

Društvene vesti.

— Predavanje o »Tolminkem punku« v društvu »Soča«. V soboto, dne 3. marca predava v salonu »pri Levu« gospod Joško Cvek, ravnatelj pom. uradov, o »velikem Tolminkem punku leta 1713.« Iz prijaznosti sodeluje: dr. Kozinov kvartet in gospod Mirko Kragelj, ki ricitira nekaj dr. Gradnikovih pesmi iz ciklusa: »Tolminko punk«. Začetek točno ob pol devetih. Vstop prost.

— Jugoslovanska Matica. Občni zbor Jugoslovanske Matice v Celju se vrši v petek dne 2. marca ob 20. zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

— Jugoslov. akad. društvo Triglav v Zagrebu sklicuje za prihodnjo soboto dne 3. marca ob pol osmih zvečer v društvenem lokalni III. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanijska zapisnika, 2. poročila odbornikov, 3. volitev novega odbora, 4. službenosti.

— Jug. napr. akad. društva »Jadrani«. VII. redni občni zbor se vrši v četrtek dne 1. marca ob pol osmih zvečer v društveni čitalnici. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu: 1. sprememba pravil (tozadevni razglas je v društvu, tajništvo) 2. odobritev novoizdelanega poslovnika. Udeležba obvezna, zlasti, ker zahtevata omenjena predloga kvalificirano večino. Ujudno vabimo vse g. starešine.

— Ustanovni občni zbor »Organizacije jugoslovanskih nacionalistov« »Or-ju-na« se vrši v Celju v sredo dne 28. februarja ob 20. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Koroški Slovenci in sporazum z Avstrijo.

— Dunaj, 26. februarja. (Izv.) Po poročilih iz Koroške so koroški Slovenci zelo nezadovoljni in razočarani nad rezultati beogradske konference. Koroški Slovenci so pričakovali, da se doseže na tej konferenci tudi glavni sporazum v tej smeri, da se popolnoma in definitivno uredi nacionalno vprašanje koroških Slovencev v Avstriji. Koroški Slovenci so se nadejali, da bo beogradska vlada končno pritislila na Avstrijo, da začne izvrševati v mirovni pogodbi jasno začrtane določbe o narodnih manjšinah. Kot temeljne točke sporazuma so postavili koroški Slovenci: odprtitev narodnih slovenskih šol, povratek izgnanih slovenskih učiteljev, pravico ustanavljanja slovenskih narodnih društev in drugih gospodarskih organizacij in garancije za popolno politično in kulturno svobodo. Obveznosti, ki jih je Avstrija prevzela v mirovni pogodbi, absolutno še do danes niso izpolnjene. Koroški Slovenci so veliko pričakovali od potovanja avstrijskega zveznega kancelarja v Beograd, a sedaj je jasno, da so v svojih zahtevah doživeli popolno razočaranje. Glavno krivdo v tem oziru pripisujejo površni osti naše diplomatično-informativne službe, ker se nista niti dunajsko poslanstvo niti konzulat v Celovcu zadostno zanimala za položaj koroških Slovencev.

TRGOVINSKA POGODBA Z ITALIJO.

— Beograd, 27. februarja. (Izv.) Danes odpotuje v Rim Milan Todorović, načelnik v ministrstvu trgovine in industrije v spremstvu članov komisije, ki ima voditi v Rimu zaključna pogajanja glede podpisa trgovinske pogodbe med Italijo in našo kraljevino. Trgovinska pogodba je bila v načrtu že sestavljena ob podpisu rapalskega sporazuma in je sedaj treba dodati le še 10 novih členov. Pričakujejo, da se pogajanja končajo tekom 15 dni.

DIFERENCE MED PRAGO IN DUNAJEM.

INOMOST ZASEDEJO FRANCOZI?

— Dunaj, 26. februarja. (Izv.) »Achtuhrblatt« priobčuje dalje situacijsko poročilo iz Prage, v katerem veli, da se je razmerje med Avstrijo in Češkoslovaško republiko zelo poslabšalo radi incidenta v Inomostu. Kakor znano, so nemški šovinisti zadržali transport češkoslovaških rudarjev. Ta transport je bil namenjen v ruhrsko ozemlje. Glasom mirovne pogodbe je Avstrija obvezana, da mora brezpogojno prepuščati transporte Češkoslovaške republike v smeri sever - jug. Češkoslovaška republika ima tudi pravico, da lahko železniške transporte odpravi po svojem lastnem oseboju. Radi incidenta v Inomostu je češkoslovaška vlada odločena zahtevati za svoje državljane primerno odškodnino. Znano je v Pragi, da ima avstrijska vlada najboljšo voljo izpolnjevati določbe mirovne pogodbe, znano je pa tudi, da neodgovorni elementi v Avstriji iščejo povsod prilike nastopiti proti določbam mirovne pogodbe. Stališče češkoslovaške vlade zavzema tudi Francija in Poljska. V vladnih francoskih krogih je bilo veliko ogorčenje, ko se je zaznalo za incident v Inomostu. Francija razmotriva tudi vprašanje, da zaseže postajo v Inomostu s francoskimi četami. Prvotno niso na Dunaju smatrali za oportuno nastopiti proti pangermanski agitaciji in niso verjeli, da bi mogel imeti ta incident tako težke posledice.

SPORAZUM Z AVSTRIJO.

— Dunaj, 26. febr. (K. B.) Seja zunanega ministrstva bo sklicana v četrtek. Poročal bo zvezni minister zunanjih del o beogradskem potovanju.

POLJSKO-LITOVSKI KONFLIKT.

— Varšava, 25. febr. (P. T. A.) V odgovor na noto ruskega ljudskega komisarja za zunanja dela Čičerina glede nesporazuma med Poljsko in Litvo, je izročil zunanji minister Skrzynski ruskemu poslaniku v Varšavi Obolenskemu noto, v kateri hvaležno odklanja predlog sovjetske vlade, da hoče prijateljsko posredovati v poljsko-litavskem konfliktu. Pri tej priliki je Skrzynski opozoril na to, da sta Poljska in Litva člana društva narodov.

Borzna poročila.

— Zagreb, 27. februarja (Izv.) Zaključek. Divize: Curih 19.50—19.55, Pariz 6.35—6.375, London 488.—491.—, Berlin 0.46—0.47, Dunaj 0.146—0.1467, Praga 308—309.50, Trst 4.97—4.99, Newyork 103.25—103.50, Budimpešta 3.40—3.45. Valute: dolar 101.25—101.75, lira 4.91—4.91.

— Curih, 27. februarja (Izv.) Današnja predborza: Zagreb 5.15, Berlin 0.0237, Amsterdam 211.—, Newyork 5.33, London 25.07, Pariz 32.90, Milan 25.80, Praga 15.755, Budimpešta 0.18, Bukarešta 2.40, Varšava 0.0103, Dunaj 0.07475, avstr. žig. krone 0.0075.

— Trst, 26. februarja Zagreb 20.20, Berlin 0.095, Praga 62.—, Pariz 126.50, London 98.—, Newyork 20.80, Curih 391.—

Polzvedbe.

— Bela boa. Osebo, ki je pri sokolski maskeradi pri garderobi na desni pobrala belo boa in jo še do danes ni vrnila, prosimo, da jo v teku treh dni prinese lastnici v Zvezdarsko ulico 1/1. ali pa naznanj ulico in hiš. št. (ime je znano) svojega stanovanja, sicer se bo brez dotedanjega obzira postopalo proti njej.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Litografična barva

The Rex Ko., Ljubljana.

Na stanovanje in hrano

SPREJMEM s 1. marcem DVA DLJAKA, ozi. GOSPODA. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2052

Sprejme se vajenec

V TRGOVINO Z USNEM IN ČEVLIJI. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2054

Prodaja se 10 zvezkov »Goethes« in 5 »Heines« Werke. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2071

Soba pri boljši rodbini,

eventualno s hrano. ISČETA M. L. DA POROČENCA. — Ponudbe pod »Soba 50/2077« na upravo »Slovenskega Naroda«. 2073

Mehlovana soba s hrano

SE ODDA TAKOJ SOLIDNI GOSPODINI ALI SOLIDNEMU GOSPODU. — Poizve se: Igriška ulica 6, druga vrata na levo. 2073

Sprejma se dober, trezen in zanesljiv ščetarski mojster.

Naston takoj. Plača po dogovoru. — Ponudbe pod »Ščetar/2067« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Mesto išče kontoristinjo

Z DVELETNO PRAKSO. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Književodstvo in korespondenca/2046«.

Soba išče ruski slikar

PETROGRADSKA AKADEMIJE. — Plača od 500 do 600 Din mesečno. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Grimm/2053«.

Perfektnena saldokontista

ISČE ZA TAKOJ, event. tudi za poznejše aneditsko podjetje. — Oferte pod šifro »Vesten/2051« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Mehlovana soba se odda

SOLIDNEMU GOSPODU, najrajše uradniku, ki je ves dan v službi. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2057

Velika mehlovana soba

SE TAKOJ ODDA ENI ALI DVEMA OSEBAMA. — Vojvo de Mišića (Kuhnova) cesta 23, I. nadstropje, levo. 2085

Šofer!

ISČEM STALNE SLUŽBE KOT ŠOFER, z večletno praso in znanjem štirih jezikov. — Ponudbe pod »Trezen/2060« na upravo »Slovenskega Naroda«. 2060

Višji upokojeni državni uradnik ali častnik SE ISČE

za zastopstvo praščine

v Ljubljani. — Ponudbe pod »Zastopstvo/2064« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Svarilo.

Naznanjam sl. občinstvu, da nisem plačnik za mojo ženo Vido Bizovičar.

Ljubljana, 27. februarja 1923.

Stefan BIZOVIČAR, automonter.

Kokomobila.

KUPIM LOKOMOBIL 35 konjskih sil v uporabnem stanju. Ponudbe pod »Nujno« na An. zavod Drago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 2048

Ženitna ponudba.

Za svojo 20letno lepo hčerko z zadostnim premoženjem iščem moža lepega vedenja in zunanosti ter do brega značaja.

Ponudbe s curiculum vitae in sliko pod »Premoženje postranska stvar/2058« na upravo »S. Naroda«.

Lepa zračna soba
Z DVEMA POSTELJAMA SE OD-
DA TAKOJ. — Naslov pove uprava
»Slovenskega Naroda«. 2055

Ceno se proda volčja psica
pristne pasme, dve leti stara. —
Spodnja Šiška, Sv. Jerneja cesta
št. 38, I. nadstr., levo. 2056

Na stanovanje in zajtrk
v sredini mesta SE SPREJME BOLJ-
SI GOSPOD KOT SOSTANOV-
LEC. — Naslov pove uprava »Sloven-
skega Naroda«. 2059

Proda se kredenca,
pripravna tudi za gostilno iz hrast-
nega lesa in EN PSICEK VOLČJE
PASME, dva meseca star. — Poizvr-
se: Rožna ulica 15. 2079

Konjski hlapec
k lahkim konjem, zanesljiv, z več-
letnimi spričevaji, ZELI PREMEN-
TI SLUŽBO. — Pismene ponudbe
pod »Konjski hlapec/2078« na upravo
»Slovenskega Naroda«. 2078

Privatno stanovanje
IN HRANO ISČE DRŽAVNI
URADNIK s 1. marcem 1923. —
Ponudbe pod »Dobro/2084« na
upravo »Slovenskega Naroda«. 2084

Deklica z dežele,
stara 17 let, pridna in poštena, ZELI
MESTA UCENKE v manufakturni
trgovini ali trgovini mešane stroke.
Vajena je tudi nekoliko šivanja na
stroj. Najraje gre, da ima vso opremo
v hiši. — Ponudbe pod »Štiri leta
2076« na upravo »Slov. Naroda«. 2076

Proda se
pred desetimi leti zidana TRINAD,
STROPNA, MODERNA HIŠA z
lepimi svetlimi stanovanji in kletmi
ter dvoriščem in Spodnji Šiški.
Ponudbe pod »Lepa lega, Din 32.500«
na: Anončni zavod Drago Beseljak
in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 2049

Svetlo - reklama „Saturn“
ki predvaja vsak večer več ur javni
na prometni Aleksandrovi cesti poleg
palace »Ljubljanske kreditne banke«,
vzbuja občo pozornost ter je velike
koristi za interesenta. — Naročila
sprejema tvrdka Aloma Company,
anončna in reklamna družba z o. z. v
Ljubljani, Kongresni trg 3. 2038

Kupim večji bukov gozd
blizu železniške postaje za izde-
lavo oglja in bukovih drv. —
Ponudbe pod »Ugodna cena« na
Anončni zavod Drago Beseljak
in drug, Ljubljana, Sodna ulica
št. 5. 2047

Kupim rabljen še dobro ohranjen
krojaški šivalni stroj.
Ponudbe na: A. T. Ljubljana,
Linhartova ulica 12. 2018

Gozdarja, treznega, s srednjo
izobrazbo in večlet-
no prakso ISČE uprava komend
Križiškega reda pri Veliki Ne-
delji. Prosto stanovanje; plača z
deputati po dogovoru. 2020

Trgovski pomočnik
(vojaščin prost) ZELI MESTA
V TRGOVINI MEŠANEGA
BLAGA v mestu ali na deželi. —
Vstop takoj! — Ponudbe na upra-
vo »Slovenskega Naroda« pod »Voja-
ščin prost/1994«. 1994

Čistokrvni „doberman“
(policijski pes), črn z rjavimi
oznakami, jako lep, SE TAKOJ
PRODA radi selitve. Cena 3000
dinare. — Ogleda se: Dravljice
št. 36, B. Markovič. 2032

Odda se mesečna soba
s separatnim vhodom SOLID-
NEMU GOSPODU, kateri je
ves dan odsoten. — Ponudbe pod
»Soba 15 min. od glavne pošte
2013« na upravo »Slov. Naroda«. 2013

Kontorist,
zmožen vseh pisarniških del, z
znanjem slov. tiskopisja, donosja
in strojepisja, ISČE PRIMERNE
SLUŽBE. — Ponudbe na upravo
»Slov. Nar.« pod Kontorist/2016. 2016

Na hrano in stanovanje
SE SPREJMETA DVA GOSPO-
DA. (Soba s posebnim vhodom.)
— Istotam SE SPREJME VEČ
OSEB NA HRANO. — Naslov
pove uprava lista. 1968

Kleparska in galanterijska
dela
ter vodovodne inštalacije
izvršuje točno in po zelo
zmernih cenah
ALOJZIJ GORŠIČ,
LJUBLJANA, Spodnja Šiška,
Kavškova cesta 224. 1966

Učenko,
ki je dovršila v mešani stroki dve
letni učne dobe, izredno pripravno,
pošteno in pridno, ODDA sedanjemu
gospodar takoj RADI OPUSTITVE
TRGOVINE SAMO V BOLJSO
TRGOVINO, kjer bi imela tudi sta-
novanje in hrano. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda«. 2080

Na stanovanje in hrano
SE SPREJME GOSPOD. — Na-
slov pove uprava lista. 2061

Konja za lahko vožnjo,
črne barve, okoli 170 cm visokega,
KUPI Makso SEVER, Ljubljana,
Wolfova ulica 12. 1948

Meblirano sobico
ISČE VISOKOŠOLKA s 1. mar-
cem. — Ponudbe pod »Visokošolka
2030« na upravo »Slov. Naroda«. 2030

Sobo išče miren gospod.
Gre eventualno tudi kot SOSTA-
NOVALEC. — Ponudbe pod
»1. marec/2017« na upravo lista. 2017

Prodam stavbno parcelo
(ca. 800 m² a Din 120) V SREDI-
NI MESTA. — Naslov pove An-
zavod DRAGO BESELJAK, IN
DRUG, Ljubljana, Sodna ulica
št. 5. 1946

TIBOR VIDA
MARY VIDA roj. Hégerová

poročena

Ljubljana

Spalne
oprave
iz trdnega in mehkega lesa, kakor tudi
kuhinske oprave ima po nizkih cenah
vedno v zalogi
Matija Andlovic 2081
mizarstvo, za oga pohištva
LJUBLJANA, Vidovdanska cesta 6.

Trgovina s semeni
Tima Vladislavjevič
Marsilie, 29, rue Ferrari Fran-
cuska, ima na svoji stojišči v B ogradu,
najbolje seme: krmilne pese (Ma-
mur, Eckendorfer in Oberndorfer) koje
oferuje po 14 Din. (56 K) 1 kg. Naro-
čila ad esirati: Tima Vladislavjevič
poštah 287. 2083

Kupim vsako množino gnoj
Ponudbe na upravo »Slovenskega Na-
roda« pod »Gnoj/2045«. 2045

Sprejme se šteparica
ZA FINO DELO. — Novi Vod-
mat, Društvena ulica 64. 2082

Kdor sprejme lovskega psa
V DRESURO, naj pošlje naslov na
upravo »Slovenskega Naroda« pod
»Lovec/2044«. 2044

Krasna stavbna parcela,
800 m² v Spodnji Šiški, SE UGOD-
NO PRODA. — Ponudbe pod »Lepa
lega, pošteno ležanje, Novo mesto. 2000

Išče se pridna in poštena pro-
dajalka, zmožna samo-
stojnega vodstva v trgovini z me-
šaninim blagom. Zmožna mora biti
slovenskega in nemškega jezika.
Hrana in stanovanje v hiši; plača
dobra. — Ponudbe pod »Dobro iz-
urjena moč/1899« na upravo lista. 1899

Išče se stanovanje,
obstoječe iz ene ali dveh sob in ku-
hinje v stari ali novi hiši; eventualno
manjša hišica v Ljubljani ali okolici
V NAJEM, ZA TAKOJ ALI PO-
ZNEJE. Najemna postranska stvar.
Plača se tudi za leto naprej. Ponud-
be pod »Kmalu/1979« na upravo »Slo-
venskega Naroda«. 1979

PRODA SE PO NIZKI CENI
dvonadstropna hiša

z osmimi stanovanji, v najboljšem
stanju, pred vojno zidana, s prostori
nim dvoriščem, kjer je še mogoče
zidati. Stoji v bližini tobačne tovar-
ne, ter je pripravna za vsako obrt.
— Pismene ponudbe na upravo »Slo-
venskega Nar.« pod Nizka cena/2050. 2050

ENO ALI DVE

nemeblovani sobi,

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem na-
znanjamo tužno vest, da je naš predragi soprog, oče,
stari oče in tast, gospod

Ivan Jeras

strojevodja v pok.

dne 26. februarja ob 12. po dolgem in mukopolnem
hitanju, v 67. letu starosti, previden s tolažili sv. vere,
mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 28. t. m.
ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Rimška cesta 16, na
pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi
Marijinega Oznanjenja v četrtek, 1. marca ob 7. zjutraj.
V Ljubljani, dne 26. februarja 1923.

Žalujejo rodbine: Jeras, Brenc, Brocco, Gulnot, Pestotnik.

Namesto vsakega obvestila.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naš
predragi soprog, sin, brat, stric in svak, gospod

Fran Kotlušek

orožn. kapetan II. kl.

dne 26. februarja 1923 ob 18. uri, po dolgi bolezni v 34. letu starosti, pre-
viden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v Zagorju, dne 28. februarja 1923
ob 4. popoldne.

Zagorje, dne 27. februarja 1923.

Štefca Kotlušek roj. Weinberger, soproga.
Žalujejo rodbine: Kotlušek, Weinberger, Golob, Puppis.

Zahvala.

V dnevih neizmerne tuge in bolesti ob smrti našega predragega soproga, odnosno očeta,
tasta in brata, gospoda

dra. Ivana Tavčarja

je nam bilo vsestransko izraženo iskreno sočutje prava uteha, ki nam je hladila in lajšala srčno bolelost.

Nemogoče je nam, da bi se mogli posebej zahvaliti vsakemu posanezniku, zato izrekamo tem
potom svojo najpristranejšo zahvalo vsem, ki so nas tešili v najtežjih trenutkih ter nam izražali svoje
toplo sočutje, vsem onim, ki so z osebno udeležbo pri pogrebu dali izraza svojim srčnim čutilom, zlasti
pa zastopniku Nj. Vel. Kralja, zastopnikom tujih držav, predstaviteljem centralne in pokrajinske vlade,
predstavnikom mestne občine ljubljanske in drugih slovenskih občin, vsem zastopnikom vojaških in
civilnih oblastij, vsem govornikom, darovalcem številnih vencev in cvetja, Sokolstvu, pevskim in dru-
gim društvom ter vsem ostalim korporacijam in sploh vsem, ki so se udeležili pogrebnih svečanosti v
Ljubljani, Škofjiloki in na Visokem, da izkažejo s tem zadnjo čast blagemu pokojniku.

V Ljubljani, 27. svečana 1923.

Rodbini dr. Tavčarjeva - Arkova.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, tast, brat, svak in stric

Franc Bučar

posestnik

v ponedeljek, dne 26. t. m. ob pol 8. zjutraj, predviden s tolažili sv. vere, v 66. letu po kratki, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 28. t. m. ob 8. zjutraj.

St. Jernej, dne 26. februarja 1923.

Žalujoči rodbini: Bučar - Močivnik.

Zahvala.

Ob priliki izgube naše nad vse ljubljene mamice oziroma tašče, sestre, svakinje, tete itd., gospe

Marije Celarc

gostilničarke in posestnice

se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtopleje zahvaljujemo za tolažbopolne obiske za časa bolezni rajne kakor tudi za krasne darovane vence. Čč. duhovščini, izrecno pa č. g. p. Ernstu za tolažbe polne obiske za časa bolezni, pevskemu društvu „Cankar“ za ganljive žalostinke pri hiši in odprtem grobu, slavni požarni brambi Sp. Šiška ter sploh vsem spremljevalcem, kateri so v tako velikem številu spremili rajnko na zadnji poti.

Ljubljana - Sp. Šiška, dne 26. svečana 1923.

Mici in Franc Lah.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v sredo, dne 28. t. m. in ponedeljek dne 5. marca v cerkvi sv. Franciška, Sp. Šiška, obe dve ob 8. zjutraj.

Fabrika Salame i Kianica Državnoga Dobra „Belje“ u Belom Manastiru (Baranja)

izveštava svoje potrošače, da je započela sa prodajom

ZIMSKE SALAME

Roba je prvoklasnog kvaliteta. Prodaja se vrši samo na manje partije. Današnje su cene sledeće:

Ekstra debela salama Din 95.— po kg, srednja debela salama Din 90.— po kg, mala i tanja salama Din 85.— po kg

Porudžbine treba slati direktno na Fabriku Salame.

VI. Pražki vzorčni velesejm

od 11. do 18. marca 1923

na obliče vsakdo, ki želi novih trgovskih zvez.

Ugodnosti za posetnike

75 % popusta pri vidiranju potnih listov, 33 % popusta pri osebnih in brzovlakih čehoslovaških železnic pri potovanju v Prago in nazaj.

LEGITIMACIJE

za ceno a Din 20.— se dobivajo pri Čehoslovaškem konzulatu v Ljubljani, Breg št. 8 in oficijelnem zastopstvu, tvrdki

ALOMA COMPANY, družba z o. z.

Ljubljana, Kongresni trg 3. Beograd, Sremska ul. 9.

Znižanje naročnine!

Radi znižanja poštinih tarifov za Kraljevino SHS stane sedaj

Prager Tagblatt

z enodnevni direktnim poštnim pošiljanjem . . . Din 40.—
z večernim izdanjem Din 50.—
jutranjega izdanja poedina številka Din 2.—

Priznan kot najbolje informiran in najrazširjenost nemški dnevnik v Čehoslovaški. Največja gospodarska izvešteljska služba z lastnimi kabelskimi brzojavkami ameriškega blagovnega tržišča. Bohemsko največji in najuspešnejši oglasnik.

Številke na ogled ter tarife oglasa pošljo

Uprava „Prager Tagblatt“ Prag, Panská 12.

Račun pošt. hran. 33.312 pri Hrvatski Ekskomptant banki, Zagreb.

SPREJMETA SE

dva trgovska pomočnika

MESANE STROKE za veletrgovino na deželi. — Ponudbe pod »Agilen 1999« na upravo »Slov. Narodae«.

Proda se čisto nov črn

pomladni damski plašč

ZA CENO 500 Din. — Naslov nove uprava lista. 2014

Proda se dobro ohranjena

spalna oprava radi selitve

PO NIZKI CENI v Sp. Šiški 78. 2041

Kino-Andrejat 40 Amp.

in 65 VOLTOV, MALO RABLJEN, idealen stroj za potovalna kino-podjetja. Cena Din 10.000.— — Ponudbe na: L. TURIN, Bistrica ob Dravi. 2025

Vžigalna vrstica

(Zündschnur) NAJCENEJE pri tvrdki I. RAZBORSEK, Šmartno-Litija. Ponudbe na tvrdko I. RAZBORSEK & JUNG, Ljubljana, Sv. Petra c. 33. 1894

Prodajam enonadstropno vilo

zidano pred 12 leti z lepim stanovanjem in vrtom, katero bi se dobilo tudi potom izmenjave. Parketirane sobe in električna luč. — Ponudbe pod »Miri dom« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2011

Starejša kuharica,

samo z večletnim spričevalom, SE TAKOJ SPREJME k trem osebam v Zidani most. Plača za pridno in varno mesečno 1200 K. — Naslov se izve pri upravi »Slovenskega Naroda« in se potem lahko osebno predstavijo pod »St. 2022« in se potem lahko osebno predstavijo.

Delniška družba

v Zagrebu

išče uradnika

s popolnim znanjem krovstke in nemškega dopisovanja ter vseh drugih pisarniških poslov. Ponudbe pod »Točan 1980« na upravo Slov. Naroda. 1980

„NATIONAL“

Specijalna mehanična delavnica za kontrolne blagajne vseh sestav.

Ilica 36. ZAGREB Ilica 36.

Prevzema vsakovrsne poprave kontrolnih blagaj, kakor tudi pretvorjenja na višjo registraturo.

Prodaja vsakovrstnih potrebščin za kontrolne blagajne kakor: čekrole, kontrolni trakovi, barvna zgleda za tipke, specialna barva za tiskovne aparate itd.

Solidna izdelava. Zmerne cene.

Družba „Mirija“ Ljubljana,

Kralja Petra trg 8. Telef. 220

Prodaja bukavih drv

na debelo in drobno, zaganje drv, dostava na dom. 10144

V najem se išče gostilna,

KAVARNA ALI BUFFET. Plača se tudi event. odstopina. — Hartmann, kavarna »Zagreb«, Petrinja, Hrvatsko. 2033

Harmonium,

IZVRSTNO OHRANJEN, se za 2000 Din PRODA. — T. TURIN, tovarna glasovirjev, Brandl v Mariboru. 2026

Proda se več polovnjakov

dobrega pohorskega vina

(najboljša lega) letnik 1922. — Pojasnila daje M. KOPRIVNIK, Maribor, Badleva 15. 1882

Seno, slamo

IN DRUGE DEŽELNE PRIDELKE (seno 900 K, slama 600 K), franko vsaka postaja v Sloveniji, dobavlja domača tvrdka PUKL IN VERCE. 1965 trgovina z dež. pridelki, SOSTANJ.

I^a

Portland cement

dobavlja »Gradivo«, trgovačko društvo, Zagreb, Bogovičeva ulica št. 3. Brzjavi: Gradivo. Telefon št. 555. 1402

Švila, čipke
modni nakit!

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukanke, gumbke, čipke, vezanino, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarke in krojaške potrebščine.

Najnižje cene.

Postrežba točna.

KORANIT

je vendar najboljša streha in najcenejša.

Je pravi zaiamčeno pristni asbest-škriklj in ne rabi nikdar popravila.

Ponudbe in proračune pošljo:

Fran Hočevar, Zirovnica (Moste) Gorenjsko.

Traži se

za jednu večjo napravo za električni pogon i osvetljenje u velikom industrijskom preduzeću u Bosni:

jedan vrijedan školovani električar

Prvoklasne jugoslavenske sile neka se uz navod dosadanjeg delovanja i visine plaće jave: Upravi Slov. Nar. pod »Električar 1875«.

C. Klemt, Braunau, Čehoslovaška

tvornica lesenih rolojev in žaluzij

priporoča svoje vrlo znane in cene izdelke.

Ponudbe z vzorci zastoj.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo ob najvišji proviziji.

Korespondenca: češka, nemška, francoska, madžarska.

BREMEN — NEW YORK

Direktna zveza s prekrasnim ameriškim vladnim parniki. Neprekosljivi po udobnosti, snaznosti in izborni prehrani. Hitre in varne ladje.

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte natančnejša pojasnila in vozni red št. 288.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata Beogradske zadruge

Naznanilo.

P. n. občinstvu ter znancem, prijateljem in gostom z dežele vljudno naznanjava, da odpreva dne 28. februarja opoldan

v novi palači Ljubijanske kreditne banke, nasproti glavne pošte

prvovrstno kavarno

„EMONA“

opremljeno z vsem komfortom. Sklicuje se na najino dolgoletno prakso upava cenjene goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti ter se za naklonjenost priporoča

Jan in Kati Fiala.

Restavracija se odpre nekaj dni pozneje, kar se bo sl. občinstvu naznanilo v časopisih.